

SLOVENSKI PRIJATEL.

Izhaja enkrat
v mesecu.

Za cerkev, šolo in dom.

Velja na leto
3 fl. po pošti.

Št. 9.

15. septembra 1858.

VII. tečaj.

Keršansko - katoliška simbolika.

Septembra.

1. Sv. Egidi (Tilen), opat. Sv. Egidi, kterega tudi Slovenci dobro poznajo, ter ga sv. Ilen, tudi Šent-Ilj, sv. Tilen imenujejo, je bil v mestu Atene na Greškem doma. Živel je kot puščavnik na Francoskem v temnen gojzdu v neki pečini; tukaj ga je neka košuta ali jelenica s svojim mlekom živila. Malajo ga toraj navadno v obleki puščavniški, tudi z znamnji opatove časti, pri njem pa košuto s pušico nastreljeno; zakaj Gotiški kralj Flavi je bil na lovu letó žival nastrelil, ter sledivši jo do svetnika prišel. Poznej se je tam samostan vzdignil.

Tudi se še stare podobe najdejo, na kterih je viditi, kako Egidi svoje roke na glavo kralja polaga, kako bi mu odvezo grehov delil. Kralj je bil namreč neko hudo pregreho storil, kar se je na spovedi sramoval povedati. Vemo pa po nauku katoliške vere, da le po čisti in skesani spovedi odpuščanje grehov zadobivljamo; zatoraj imamo pri ovih podobah le misliti, da je kralj po polaganju rok svetnikovih in njegovi molitvi gnado zadobil, se vredno svojih grehov spovedati. Umerl je sv. Egidi o koncu 7. stoletja ter je poseben zaštitnik Koroške dežele, kakor tudi mesta Celovskega in nemškega Gradca.

Nektere podobe ga tudi še kažejo kot diakona oblečenega s palmo v roci. Pa tak je moral le drug svetnik biti.

2. Sv. Štefan, kralj in zaštitnik Vogerski. On je tudi keršanstvo na Vogerskem vpeljal. Slovel je zavolj svoje dobrotljivosti do svojih podložnih; zavolj gorečnosti razširovati kraljestvo božje so mu pa papež dovolili pravico, kakor tudi njegovim naslednikom, da se ima križ pred njimi nositi, ktero pravico scer le škofi imajo. V zaštitnico svojega kraljestva je sv. Štefan mater božjo izvolil. Umerl je l. 1038, in njegov spomin se 2. septembra obhaja, ker je ravno ta dan vojska Leopolda, kralja Rimskega in kralja Vogerskega, Turke popolnoma zmagala. Malajo ga kot kralja, s krono in žezlom. Tudi ima Marijo z božjim detetom kakor v prikazni nad seboj. Njegovi kraljevi okinči, tudi krona se še zdaj v Požunu na Vogerskem hranijo. Znano je iz novejšje dobe, da

je puntarski glavar Košut jih vzel in skril, vendar so jih našli, ter jih cesarski rodbini Avstrijski nazaj dali. Lepo kapelico so dali sedajni cesar Frane Jožef na tistem mestu postaviti, kder so bili okinči zakopani.

Omenimo tukaj še sv. Emerika ali Mirkota, sina sv. Štefana, ki je bil tudi svetnik, kterega je bil Bog še v cveteči mladosti k sebi poklical; zatoraj lilijo v roci ima, oblečen je pa po vogerški šegi.

4. Sv. Rozalia, devica. Rožni venec na glavi nam sv. Rozalio devico naznanuje, koja je včasih tudi kot puščavnica oblečena. Otok Sicilia jo svojo zaštitnico časti in njena godovna se v glavnem mestu Palermu posebno slovesno obhaja. Slavni nemški pesnik Göthe omeni v svojem potovanju po Laškem posebnih vrat, ktere imajo dva stebra, ki zverha nista zvezana, da zamorejo visok voz svetnice ž njeno podobo skozi nje peljati. On tudi pripoveduje, kako so o začetku 17. stoletja njene kosti v neki duplini na gori Pelegrino našli, kako so jih v mesto Palermo prepeljali, kako je ova svetnica mesto kuge rešila in po tem zaštitnica Sicilijancov postala, in kako so jo počastili. Podobo svetnice, ktero je ravno v tej duplini vidil, tako popisuje: „Zagledal sem v svetlobi nekterih svetilnic lepo sliko zale device, ki je kot zamaknjena ležala, oči nekoliko odperte, glavo položeno na desno roko, koja je bila polna perstanov. Nisem se zamogel podobe nagledati; tako nenavadno in posebno lepa je bila. Njeno oblačilo je iz zlate plehovine, pa zdi se, kakor da bi bilo iz zlatih nit bogato pretkafo. Glava in roke iz belega marmeljna niso toliko umetno kakor pa prijetno in rekli bi naravno izdelane, da se zdi, kakor da bi dihala in se gibala. Majhen angelček pri nji stoji, ter ji z lilijo hladnoto pahlja.“ — Omenimo še, da je sv. Rozalia nek iz rodovine cesarja Korlna Velikega bila, da je kot puščavnica v nekem berlogu ali duplini živila, kar nam tudi podobe kažejo in da je l. 1160 umerla.

6. Sv. Caharija, duhoven. Omenili smo že ovega svetnika pri podobi rojstva sv. Janeza Kerstnika. Malajo ga pa tudi v tem, ko mu angel naznanuje, da se mu bo sin rodil. Ravno je kot višji judovski duhoven napravljen v svetišču Jeruzlemskega tempeljna ter ima kadilnico v rokah, ali pa kadilo na oltar trosi in v tem prikaže se mu angelj, kterega Caharija začudjen gleda. Zagrinjalo tempeljna skriva drugim ljudem, kar se tukaj godi.

7. Sv. Regina, devica, mučenica. Pervo razločivno znamenje ove svetnice je jagne; zakaj take je morala pasti, se živiti, ko je nje molikovavski oče zvedel, da je kristjana. Rojena je bila na Burgundskem l. 238. Drugo znamenje je križ, kterega je v ječi v sanjah vidila od zemlje do nebes. Stanovitna je bila v raznih in hudih mukah, kar nam palma mučencev v njeni roci naznanuje, in

slednič so ji bili še le 16 let stari glavo odsekali, toraj tudi meč v rokah ima.

8. Marije device rojstvo. Dro se najdejo podobe, ktere nam leto vsem kristjanom imenitno prigodbo pred oči stavijo, pa nobena ni taka, da bi kaj posebnega v sebi imela in o sebi kaj dala posebnega in imenitnega omeniti.

9. Sv. Korbinian, škof. Bil je l. 680 v Šartru pri Melunu (Chartres bei Melun) na Francozkem luč sveta vgleдал. Bil je menih, pa od samega papeža zavolj velikih čednosti v mašnika in škofa posvečen je poznej Frajzinsko škofijo na Bavarskem prevzel. Ko je s svojimi v Rim potoval in moral pod milim nebom prenočiti, je medved zgrabil njegovega konja ali osla, kateri je s nekterimi potrebnimi rečmi otovoren bil, in ga je požerl. Svetnik je medveda še pri žrenju našel, ter mu v božjem imenu zapovedal, da mora težo, ktero je dozdej konj nosil, prevzeti in do Rima nesti. Zver je ubogala in naloženo butaro tako dolgo poterpežljivo nosila, dokler ji je po dokončanem popotovanju niso odvzeli. Zatoraj ga na njegovih podobah vidimo kot škofa napravljenega, kteremu medved pečo nosi. Znano je tudi, da je pohujšljivo zvezo razdružil, v kateri sta Grimoald, vojvoda Bavarski, in Piltruda žena njegovega rajnega brata živela. V cerkvi sv. Bonifacia v Monakovem je viditi, kako vojvoda s priklonjeno glavo na desni svetnika stoji, na levi pa Piltruda, ktero svetnik odpravlja. Umerl je l. 730 v mestu Frajzingu, ktero ga tudi svojega zaštitnika časti.

10. Sv. Miklavž Tolentinski, spoznovavec. Ovega svetnika vgledamo v obleki puščavniški po redu sv. Avgušтина; ima lilijo in jerbašček s kruhom napolnjen v rokah nad seboj ali pa na persih zvezdo. Lilija je znamenje njegove čistosti. Jerbašček s kruhi, včasih tudi skleda polna denarjev njegovo radodarnost pomenja. Zatoraj se tudi v nekterih krajih na njegov dan kruhi blagoslovljajo. Ko je svetnik enkrat maševal, se je zvezda nad oltarjem, kakor tudi po njegovi smerti nad njegovim pokopališčem prikazala; toraj zvezda nad njim ali pa na persih. Je neka podoba, ktero je Ulrih Lot malal, na nji je viditi ovi svetnik in sv. Boštjan kakor tudi pet bolnikov, katerih vsak tak kruh v rokah, ovedva svetnika na pomoč kličejo, da bi po kruhu ozdraveli. Rodil se je blizu mesta Forma na Laškem l. 1293, umerl je pa l. 1310.

11. Sv. Feliks in Regula, mučenca. Izmed mučencev, kateri so svojo odsekano glavo v rokah nosili, so tudi s. Feliks in Regula brat in sestra in Eksuperanc, njun tovarš, ktere so v Cirihi na Švajcarskem obglavili. Šestdeset korakov daleč so še svoje glave nesli do tje, kder se velika cerkev nad njihovimi trupli vzdiguje. Stara podoba ove cerkve jih še zdaj brez glav kaže, na katerih mestu se samo okrogla zarja na vratu vidi. Tudi jih take državni pečat Ciriške okrajne kaže.

12. Ime Marijno. Kakor je bilo o svojem času povedano, kaj da znamnje Imena Jezusovega pomenja, tako hočemo tudi „anagramm“ Marijnega imena zapisati. kaj zna pomeniti, kakor ga Menzel v svoji „simboliki“ II. str. 110 ima:

M—Mater misericordiae.

A—Advocata afflictorum.

R—Refugium redeuntium.

I—Inventrix indulgentiae.

A—Amica angelorum.

12. Sv. Guidon, cerkvenik. On je bil na Brabantskem zraven mesta Brisela ubogih pa pobožnih staršev sin, ter je sam tudi prav sveto, ako ravno le ubožno živel; zatoraj so mu sploh koj „ubožec iz Anderleka“ rekali. Dolgo let je kot mežnar ali cerkvenik pri farni cerkvi D. Marije v Leku zvesto in lepo služil, slednič pa tudi v sv. kraje namreč v Rim in Jeruzalem romal. Umerl je l. 1112 v Anderleku. Malajo ga kot priprostega kmeta.

13. Sv. Notburga, devica. Leta svetnica l. 1266 v Rothenburgi, neki Tirolski vasi rojena, je tudi kot dekla prav sveto živela ter je l. 1313 umerla. Na podobah jo sploh vidimo kot kmetiško deklo oblečeno, nad njo pa serp, kterege je bila v zrak obesila, da je tako svojo pravico zderžala. Njen gospodar jo je namreč hotel primorati, o sobotnih večerih tudi po zvonjenju še delati. Ona pa je vselej na delopust delo pustila in molila. Ta čudež s serpom viditi je gospodar ni več silil in motil. Skleda, katero ima, naznanjuje njeno milodarnost do ubogih, zakaj od svojega kosila si je pritergala in ubogim dajala. Zakaj da kembelj ali vtežjo v roci ima, nismo zamogli zvedeti. Viditi je tudi, da par volov njeno mertvaško skrinjo ali trugo pelja; zakaj rekla je še na smertni postelji, da imajo tje njeno truplo pokopati, kamor ga bode par volov brez voznika zapeljalo, kakor se je tudi zgodilo. Pri-poveduje se še od druge sv. Notburge (Noitburgis), ktera je v 9. stoletju na Rajnu živela, kamor je svojo hčerko, sv. Hiksto iz Škotije prišla, ter tam še devet otrok porodila. Tudi njo kakor kmetinjo malajo, kruhe in serp v rokah, in večkrat jo devet otrok obdaja. Včasih osem otrok na rokah nosi, deveti pa, ki je brez sv. kersta umerl, pri nogah leži. Morebiti pa, da je leta svet-nica le ena in tista, kar nam serp spričuje.

14. Povišanje križa. Ne bo veliko podob, ktere bi nam ovo prigodbo pred oči stavile, ki jo nam „Dj. svetnikov II. str. 207—299“ tako lepo popisuje; toraj tukaj nimamo nič omeniti.

16. Sv. Ludmila, vojvodinja. Vsem Čehom, pa tudi Slavja-nom imenitna in draga svetnica je sv. Ludmila. Česka vojvodinja, stara mati sv. Venceslava, vojvoda Českega; rodila se je okoli l. 853 od molikovavskih staršev na Českem. Kakor njen soprug Borivoj je tudi ona se pokristjanila in potem prav sveto in bogoljubno

živela, tako da so jo mater ubogih, nogo kruljevih, oko slepih, tolažnico žalostnih in zapuščenih srot imenovali. Vidimo jo na podobah po kraljevskem oblečeno ter njeno znamenje je pajčolan, s katerim sta jo dva molikovavska kneza, Tuman in Koman po imenu, na povelje njene molikovavske in okrutne snahe Dragomire l. 927 zadavila.

18. Sv. Tomaž Vilanovčan, škof. Letemu svetniku, ki se je na Španskem blizu Toleda leta 1488 od bogaboječih staršev rodil, je bližnja ves Vilanova, v kateri je izrejen bil, priimek dala. Stopil je v red menihov sv. Avguština, se je branil nadškof in sicer v Granadi biti, je pa moral nadškofijo v Valencii prevzeti. Njegova radodarnost do ubogih je bila taka, da jim je še svojo postelj dal. Umerl je l. 1555, 67 let star. Papež Pavl IV. ga je zveličanim, Aleksander VIII. pa svetnikom prištel. Malajo ga škofa, ki mošnja v rokah ima, ubogi obdajajo ga; pa tudi kot opata, ki ima palium okoli vrata in ubožca pri sebi.

20. Sv. Eustahi, mučenec. Za časa rimskega cesarja Trajana je bil Eustahi, kateremu je bilo pred Placid ime, višji vojskovodja. Legenda pove, da je na lovu velikega belega jelena v gledal in gnal; ko pavgnana žival obstoji, je v gledal med rogovi podobo križanega ter zaslišal: „Placid! zakaj me preganjaš“? Na to se da Eustahi, kakor tudi njegova žena in njegova dva sina kerstiti. Ko poznej ni hotel bogovom aldovati, je ukazal cesar Hadrijan njega in njegovo družino levom vreči, da bi jih raztergali, pa nič žalega jim ne storijo.

Na to jih veržejo v velikega iz brona vlitega in razbeljenega vola, v katerem so po strašnih mukah palmo mučencov dosegli.

V spomin prikazni ima ovi svetnik na podobah jelena pri sebi, s podobo križanega med rogovi in napravljen je kot lovec v zeleni obleki z lovškim rogom, s sulico in drugim orodjem lovcov; včasih je pa v vojaški obleki, ter samo jelenovo glavo ali roge v roci ima. Razbeljena peč nas opominja njegovega mučenja. Tudi so podobe, na katerih je on in njegova družina v sredi levov viditi, ali pa, kako jih v razbeljenega vola mečljejo. Pervo se godi v amfiteatru ali okroglem igrališču, v katerem cesar Hadrijan na prestolu sedi, vse to gledati in pasti svoje oči na kervavi prigodbi.

Sv. Eustahi se tudi med 14 pomočnike šteje, ter lovci in mesto Madrid ga svojega zaštitnika častijo.

21. Sv. Matevž, evangelist. Že pri podobi sv. Marka evangelista (kerš. kat. simbolika mesca aprila st. 202—203) smo omenili, kar podobe evangelistov sploh zadeva; zatoraj se bomo pri podobi sv. Matevža le nekoliko pomudili. Znano je, da je bil colnar ali mitar, dokler ga ni Gospod zaklical rekoč: „Hodi za menoj!“ Bil je toraj iz verste ljudi sploh nepoštenih in zaničevanih ter je tako predpoda vsega človeštva, ktere ga bo Mesija

spet povišal, ako bojo ljudje hoteli za njim hoditi; toraj tudi cerkovne podobe nam značaj njegov kot priprostega človeka kažejo. On se ne vede ponosno in veličastno, dro pa se zvestoba, razumnost in poštenost sveti iz njegovih oči.

Pripoveduje se, da sta dva zmaja bila prišla nad sv. Matevža, ali pohlevna sta se vlegla k njegovim nogam, ter tam zaspala. Ljuti paganski kralj Hirtak ga je dal z mečem prebosti, drugi terdijo, kamenjati ali pa križati; — zakaj? to nam „Djanje svetnikov“ pove.

V znamenje svojega mučenstva ima sulico, parto ali sekiro, s ktere so nekteri umetniki voglomero naredilli. Mošnja v njegovih rokah nas opominja, da je colnar bil. Tudi njegov poklic k apostolstvu je malan viditi: Jezus namreč Matevžu miga, ko z več drugimi pri mizi sedi.

22. Sv. Maurici, mučenec. Sloviti Tebajski legion je imel Mauricia poprej neznaboga, svojega polkovnika. On svoje podložne vojsake ni samo peljal k zmagi posvetni, tem več tudi k spoznanju pravega Boga in k zmagi sovražnikov prave vere. Kot pravi keršanski junaki so vsi blizo mesta Geneve na povelje trinoga Maksimiana svojokerv za Kristusovo vero prelili, in tam še zdaj v ovi spominj lepa cerkev stoji v čast sv. Mauriciju in njegovim tovaršem. Malajo ga pa v oklepu s škitom, banderom in mečem, včasih se kot zamorec kaže. Ima tudi krono na glavi, čeravno se ne ve, ali je kraljevske rodovine.

23. Sv. Tekla, devica in mučenica. Perva ženska, ktera je zavolj keršanstva morala nar hujše muke prestati, je bila sv. Tekla devica; toraj jo tudi posebno gerška ali izhodna cerkev kot prvo mučenico časti. Rodila se je v Ikoniu od imenitnih in bogatih, pa še paganskih staršev, pa sam sv. apostel Pavl jo je bil v keršanski veri podučil in jo prepričal, koliko vredna da je deviška čistost. Še le 18 let stara imenitnemu mladenču zaročena zdaj obljubo stori, vedno devica ostati; zatoraj jo sami njeni starši, sorodniki in tudi ženin kot kristjano zatožijo. Sodnik jo obsodi živo sožgati, drugim v svarivni izgled. Tekla se pokriža, ter sama na zažgano germado skoči, ali ogenj ji nič ne škoduje in ploha ogenj pogasi. Po tem jo divjim zverinam predveržejo, da bi jo raztergale, pa ji nič žalega ne storijo, temveč se ji le prilizujejo; naposled jo v globoko jamo polno kač in strupenih žival veržejo, pa tudi tukaj se ji nič hudega ne zgodi. Umerla je nek po tem 90 let stara v Selevcii. Na podobah jo divje zverine obdajajo; včasih ima tudi koj samega leva pri sebi. Kakor je že omenjeno, je sv. Tekla imenitna svetnica v katoliški cerkvi.

24. Sv. Gerhard, škof in mučenec. Bil je v Benetkah iz imenitne rodbine doma in je, ko je bil odrastel, v red sv. Benedikta stopil. Prišel je popotovaje v Palestino, v Panonio ali na Vogersko, ktero je tedaj pobožni kralj Štefan vladal. Tam je

narprej kot puščavnik živel, po tem pa v škofa izvoljen se je goreče trudil razširovati keršansko vero, za katero je tudi svojo kri prelil. Neznabogi so ga namreč kamenjali, iz voza potisnuli in s sulico prebodli l. 1042. Je podoba, na kateri sv. Gerhard v škofovski obleki pred Marijo, ki ima božje dete na rokah, kleči, kakor se mu je bila prikazala.

25. Sv. Rupert škof. Pridemo zdaj k podobi svetnika, kateri je nam Slovencom, posebno Koroškim imeniten in v veliki časti, namreč k podobi sv. Ruperta škofa v Solnogradu; zakaj po njegovem trudu in po njegovi skerbi se je luč sv. keršanske vere vnovič na Koroškem zasvetila; vtemeljil namreč je semenišče, iz kterega so potlej učeniki keršanstva k Slovencom dohajali. Bil je sv. Rupert iz rodovine Frankiških kraljev, ter se je l. 669 rodil. Bil je popred škof v Vormsu ali Bormaciji, potem pa v Solnogradu, ktero mesto je na razvalinah stare Juvavie utemeljil; to okrajno mu je bil Teodo, Bojarski ali Bavarski vojvoda dal v zahvalo, da ga je v keršanski veri podučil in kerstil. V tem kraju je pa že tedaj veliko soli bilo v podzemeljskih jamah, ktero kuhati mu je vojvoda mnogo pečnic dovolil, da je svoje ljudi zamogel z obilno soljo previditi; teraj ga vidimo na podobah, da kot škof oblečen solnjak v roci ali pri sebi ima. V basiliki sv. Bonifacia v Monakovem je pa viditi, kako sv. Rupert Teodota I. vojvoda Bavarskega kerščuje. Napravljen v škofovski obleki, ima v desni kerstno medenico, v levi pa knigo odprto. Pred njim je kerstni kamen, pred kterim Teodo kleči. Za vojvodom stoji možak, ki škit in krono derži. Škofu na desni je mlad cerkveni strežaj, ki v desni gorečo svečo, v levi pa škofovsko kapo ima. Vmerl je l. 718.

26. Sv. Ciprian in Justina, mučenca. Sv. Ciprianu iz Antiohije, kteremu so tudi čarobnik rekali, in sv. Justini iz Nikomedije so s sekiro glavo odsekali. Na podobah sta obedva vkup viditi ter v spominj mučenstva mečeimata. Pri Justini je včasih tudi inorog, znamenje devištva; zakaj prav čisto je živela, in Ciprian, ki je vse svoje copernije skusil, jo zapeljati, je od hudiča zvedel, da take reči do kristjanov nimajo moči. Na to on vso copernijo popusti ter goreč kristjan postane.

27. Sv. Kozma in Damian, mučenca. Ovadva svetnika sta bila brata iz imenitne, bogate in pobožne rodovine v Arabii. Naučila sta se lekarstva in zdravilstva, ter sta ljudi ozdravljala več iz keršanske ljubezni in vsmilenja kot zavolj plačila in posvetnega dobička. Veliko ljudi sta ozdravila telesnih bolezni, še bolj pa dušne bolezni molikovavstva. Po našuntanju ajdovskih duhovnov ju je dal l. 385 deželni poglavar v Cilicii Lizia vjeti ter nevsmiljeno in strašno mučiti. Vonder v spominj in znamenje tega nimata orodje mučeništva pri sebi, ampak le znamenje in reči svoje umetnosti, n. pr. lekarske čaše

in orodje ranocelstva. Sta patrona ali zaštitnika zdravnikov in več krajev; tudi ju zoper mnoge bolezni na pomoč kličejo.

28. Sv. Venceslav, Češki kralj. Vidi se pri ovem svetniku, koliko ležeče je na tem, da se otroci prav izrejšajo. Sv. Venceslava, ki je bil sin Vratislava, vojvoda Češkega, je izredila njegova pobožna stara mati ali babica Ljudmila, katero tudi svetnico častimo; njegovega brata Boleslava pa je izredila njuna lastna mati, hudobna Dragomira. Da kratko rečemo, Venceslav je živel in vladal kot svetnik, v tem ko sta molikovavska in hudobna Dragomira in nje malopridni sin Boleslav tudi le hudobne in črne dela pekljenske doprinašala; med temi nar grozovitejšje je bilo, da je Boleslav po našuntanju Dragomire svojega brata Venceslava, ko je ravno k sv. maši šel, z mečem napadel in vmoril. Tega torej nas meč v roci sv. Venceslava opominja. Tudi ga slikajo v oklepu, z bandero in s škitom, na katerem je postojna izobrazena. Nekatere podobe nam angele pri njem kažejo, kateri so mu v dvoboju z Radislavom, vojvodom Kurimskim, orožje podajali ter zmagati pomagali. Tudi so enkrat pri njem dva angela vidili, ki sta zlat križ imela. Vmorjen je bil 28. septembra l. 936; on je zaštitnik Češke dežele, Olomuca in Vratislavie. —

29. Sv. Mihael, arhangelj. Nar popred omenimo, da so 4 arhangelji, namreč: SSv. Mihael, Rafael, Gabriel in Uriel. Sv. Mihaela, katerega cerkev v svojih pesmih pervaka nebeške vojske in angela miru imenuje, tudi sv. pismo omenja (Dan. 10, 13, 21; 12, 1; Juda 9; Apok. 12, 7; 20, 2. V starem zakonu je bil sv. Mihael varh sinagoge, v novem zakonu pa bojuje se z drakonom ali zmajem, ki je nasprotnik jagneta (Apok. 12.) Zavolj tega tudi sv. cerkev ga svojega branitelja in zagovornika časti.

Vsakdo pa ve, kako razne so podobe sv. Mihaela arhangelja. Vidimo ga v oklepu s čelado na glavi; pri njegovih nogah se pa zvija zmaj, ki večkrat sedem glav ima (po Apok. 12, 3.). Večkrat je na mestu zmaja hudič, obadva sta pa navedno vklejena. Kader arhangel zmaja z mečem premaga, tedaj ima v levici škit, na katerem je Jezusovo ime (IHS) alj pa besede zapisane: „Quis ut Deus,“ (kdo je kakor Bog?) Velikokrat tudi s križem maha v zmaja, alj pa križ na čelu ima. Meč ima večkrat podobo plamena. Sulico pa vedno z obema rokama derži. Slikar Joan Mabuse je malal Mihaela v oklepu, pa brez čelade; v desnici ima bandero križa, v levi pa škit. Ker sv. Mihael oblast ima, duše človeške sprejemati in pretehtovati njih dela in zaslužbe, tudi tehtnico v rokah ima posebno na podobah posledne sodbe. Je stara podoba, na kateri on otroka tehta, ki močno potegne in vleče, akoravno hudič na uno skledico

mlinski kamen verže ter sam se na njega vleže. Leonardo da Vinci je malal Mihaela, kako pred vsmiljenim Jezusom kleči, ki si s tehtilnico posledne sodbe igra. Tudi ima knigo odperto, v kateri so zapisane dela ljudi, kar se lepo prilega pesmi cerkve. „Dies irae“, kjer se pravi: „Liber scriptus proferetur“ etc. bukve se bojo prinesle, dela bodeš bral storjene i. t. d. Do dobe Nemškega cesarja Sigismunda je bila podoba sv. Mihaela tudi na državni zastavi nemškega cesarstva viditi; kakor tudi še zdaj kraljestvo Bavarsko in Napolitansko red sv. Mihaela imata.

Prav lep kip alj statuo sv. Mihaela je izdeljal slavni Marochetti. Arhangel je kakor po navadi v oklepu ter velikanskega zmaja s strašnim žrelom naketni pod svojimi nogami ima, z desno pa meč na njega potegne. Tako ga je namreč Guido Reni malal.

Omenimo še krasni umotvor, katerega je slavni Rubens slikal: Mihael plane z drugimi angeli iz nebes na pogubljene, ter jih v pekel podi. Viditi je to v Pinakoteki v Monakovem. — Pristavimo še, da posebno podobarji ne smejo zabiti, kader sv. Mihaela slikajo, da izraz moči, hrabrosti in svete jeze ne sme zakrivati milobe, nježnosti in krotkosti angela.

30. Sv. Jeronim, cerkven učenik.

Ovi imenitni svetnik in slavni učenik sv. katoliške cerkve je bil sin katoliških staršev v Stridovi na Dalmatinski meji v današnji Horvacii, kder je l. 340 luč sveta vgleдал. U mladih letih je nekoliko v napake mladih ljudi zabredel, zato se je pa poznej oostro pokoril. On sam v svojem pismu na Evstohio svoje spokorno življenje v neki puščavi Palestine popisuje, česar naš tudi mnoge znamenja in simboli njegovih podob opominjajo. Tako ima kamen v rokah, s katerim si je po navadi tedajnih spokornikov persi razbijal; potem tudi peščeno uro, mertvaško glavo in sv. martro. Kot spokornik sedi na pol nag v berlogu alj pa pred tajistim ter ima leva, podobo samoto pri sebi. Pa tudi v obleki kardinalov ima pri sebi oroslana. Malajo ga pa kakor kardinala, ker je pri papežu Damasu ravno take opravila imel, ktere kardinali opravljajo. Naj se pa Jeronim že slika kot spokornik alj pa kakor kardinal, vselej je nad njim v žarku trobenta, iz ktere strele švigajo, kar nas tega opominja, da je pisal, on sliši že trobento posledne sodbe. Umerl je l. 420 ter je šolski zaštitnik. Sv. Peter Pizanski je vtemelil red puščavnikov, ki se po njem imenujejo. Podobar Seraceno je sv. Jeronimu pridružil kot spokornika tudi še sv. Antonia puščavnika in sv. Magdaleno. Bolj zadaj pa sv. Frančišek Serafinski stoji ter svoje roke proti nebesom steguje, kakor da bi hotel rane prejeti. —

Pridiga za roženkransko nedeljo.

(Trije deli roženkranca Marijnega in našega zemeljskega življenja; govor: A. N.)

„Pokrepčajte me z cveticami!“ Vis. pes. 2, 5.

V v o d.

Jako ljube so devicam cvetlice. Ne čudim se torej, da devic devica Marija mičljivo kliče po razsvetljenem pevcu v visoki pesmi 2, 5: „Pokrepčajte me z cveticami!“ In sosebno danes o sv. roženkranski nedelji se spomnim vesel tega materne glasa Device Marije. Spomnim se tudi tistega blaženega jutra, o katerem se je devic devica Marija prikazala sv. Dominiku, in mu slavno razodela roženkranc, s katerim želi razveselovana biti. Veselja mi serce kipi, kder vém, da milijonov in milijonov pobožnih katoljčanov Marijo pokrepča z cveticami, molitvijo sv. roženkranca. In nisem si v skerbí, da bi kedej pred koncom sveta pravoverne henjali prelepo molitvo Mariji v čast opravljati. Saj sama sv. mati katoljška cerkev, navdihnjena od sv. Duha nas naganja pobožno opravljati to molitvo; saj je močno vesela, ako se pobožno odmeva glas sv. roženkranca pri naših cerkvenih in domačih pobožnostih. Ali bojim se, preljubi! po pravici se bojim, da bi mi molivši sv. roženkranc, vender Marije nič ne razveseljevali, temveč le žalili njeno materno serce. Gotovo bi se to zgodilo, ko bi mi sv. roženkranc radovoljno v duhu raztreseni molili. Žalostna bi takrat Marija zdihovala: „To ljudstvo me časti z ustnicami; ali njegovo serce je daleč od mene.“ Izai. 29. Še bolj pa se bojim, da bi sploh naše življenje prežlahnemu roženkrancu Marijnega življenja premalo podobno biti utegnilo. Oh! dokler ni tudi naše življenje sv. roženkranc, spleten iz cvetic ssv. čednost, ne moremo ne dopasti Bogu, ne Mariji. Še le takrat „Marijo prav častimo, kedar po njenem zgledu skerbno živimo“, pravi sv. Avguštin.

Bratje! silo srečnega bi se jaz štel, ko bi mi Bog danes gnado dodelil, da bi samega sebe in vas spodbuditi mogel, da bi združevali roženkranc keršanskega življenja z roženkrancem, ki ga tako radi molimo.

Poskusil bom tedaj v presladkem imenu Jezusa in Marije zdaj razložiti roženkranc Marijnega, in našega življenja. Govoril bom

1. od veselega, 2. od žalostnega, in 3. od častitega dela Marijnega in našega zemeljskega teka. Nasvetval vam bom tri zlahne čvetlice, s katerimi želita Jezus in Marije razveseljena biti.

Prosi za nas, o sveta božja porodnica in devic devica, naj sv. Duh zdaj pokrepča naše serca z milo roso svoje pomagajoče gnade.

Razlaga.

1. Roženkranc življenja Marijnega je imel gotovo svojega veselega dela. Oj! do jasnega je dognano, da nobena stvar pod milim nebom ni tergala tako zlahnih rožic veselja, in ne bo, kakor jih je tergala kraljica angelov in svetnikov že o svojem zemeljskem teku. Krasno je cvetela Mariji vse njene žive dni vesela cvetličica dobre vesti. Spočeta brez madeža izvirnega greha je vselej ostala brez madeža vsakega osebnega greha. „Vsa lepa si ti, prijateljica moja! jej Jezus govori (Vis. pes. 4, 7) in ni ga madeža v tebi“. Kako neizrekljivo vesela je morala tedaj Maria biti brezmadežna vse žive dni, kder sam sv. Duh terdi (Pripov. 15, 15), da „mirna vest je vedna vesela gostija.“

Krasno cvetele so Mariji vse njene žive dni vesele cvetlice obilnih božjih darov in gnad. Češčena, gnade polna, med vsemi ženami nar bolj blagoslovljena, nad angele povzdignjena, je vsa zamaknjena in plavaje v rajskem veselju prepevala: „Moja duša poveljuje Gospoda, in moj duh raduje se v Bogu Zveličarju svojem.“ Luk. 1, 47. Dosti takšnih cvetlic Marijnega veselja nam sv. cerkev pred oči stavlja v veselem delu molitve sv. roženkranca. Bratje! kdo je v stanu si domisliti, kako močno je radovalo se Marijno' serce, ko je obsenčena od sv. Duha devica čudno spočela svojega in našega božjega Zveličarja? Kdo je v stanu dopovedati nebeške sladkosti, ktero je Marija vživljala, kder je objiskaje Elisabeto celih 9 mescov pod svojim blaženim deviškim sercom nosila Besedo, ktera je od nje meso postala? Kdo ne bo Marije bla-

groval, premišlovaje, kako vesela je devica rodila včlovečenega božjega Sina, njega, ki njo je vstvaril, rodila brez bolečine, čudno rodila, da je postala mati, devica pa vendarle ostala? Je li kedaj kaka mati svoje dete tako radostna v tempeljnu darovala, kakor je darovala devic devica božje dete Jezusa v tempeljnu Jeruzalemskem? Je li kedaj kaka mati se bolj veselila, kakor se je razveselila mati božja, kader je v tempeljnu našla božjega fanteka Jezusa, ki ga je bila tri dni poprej nezirekljivo žalostna iskala?

Rožice svetega veselja so Mariji cvetele iz tega, da se je obhodila s tolikimi svetimi ljudmi zlasti iz tega, da se je nar prijaznejši obhodila s samim učlovečenim božjim Sinom. Rajsko veselje je uživiljala gledaje Jezusove božje dela, poslušaje Jezusove božje besede. V Bogu je radovala se njena duša, kader je vsa vneta ljubezni božje opravljala svoje pobožne opravila, in gotovo še o tem, ko jo je Bog veličastno v nebesa vzel, je vsa zamaknjena klicala: „Moja duša poveljuje „Gospoda, in moj duh raduje se v Bogu svojem Zveličarju.“

Alj, predragi kristjani, kakšna je zdaj z nami? Alj ima naše zemeljsko potovanje svojega veselega dela? Da, da ga ima, naše zemeljsko potovanje svojega veselega dela? Da, da ga ima. Nismo sicer tako oblagodarjeni, kakor je bila Marija; smo zgubili res po grehu prvih staršev, zgubili na vselej zemeljski raj; pa vender nam božja milost zavoljo neskončnega zasluženja Jezusovega precej lep vesel del roženkranca na zemlji odmerja. Jelite! Veseli smo nekaj v sv. kerstu izvirnega greha očiščeni in posvečeni kot nedolžni angelčki na krilu svoje ljube matere igrali; veseli na maternih persih spali, krog maternega vratu se oklenovali. Jelite! Obilnih cvetlic veselja smo potergali o prijetni spomladi svojega tukejšnega življenja. Jelite! tudi v poznejših letih med mnogimi skerbmi in težavami sedajnega življenja smo dosti žlahnih kaplic veselja poserkali. In poglejmo clo utrudenega starčka! jelite! še v njegovem bledem očesu berlijo neke iskrice veselja. — Oj! vsakdajna skušnja nam očividno dokazuje, da ima naš zemeljski tek svojega veselega dela. Bodimo tedej Bogu hvaležni! Podarimo Jezusu in Mariji žlahnodišečih cvetlic, ssv. čednost! Da vas predolgo ne zadržavam, eno samo duhovno rožico od-

berem, in vam prijazno nasvetjem. Ta je bela lilija, sv. nedolžnost, sv. čistota dušna in telesna.

„Bela barya naznanuje veseli roženkranc“, je djala Marija sv. Dominiku v svojej slavni prikazni. Bela lilija sv. nedolžnosti, sv. čistoste se naj daruje Jezusu in Mariji pri veselem delu roženkranca našega življenja, Vsako naše veselje bodi nedolžno, čisto. Nikdar ne veselimo se v grehu. Oh! v napuhu, v lakomnosti, v nečistosti, nevošljivosti, požrešnosti, pijanosti, voglarii, tepežu, v jezi in maščevanju, z kratkim, v grehu ga ni pravega veselja. Pregrešno veselje je strup; bodi si ravno sladko za spačeno našo natoro, vender ostrupeni našo dušo in telo. Pregrešno veselje „pride kakor senca in kakor ladja, ktera splava po valovih“. (Modr. 5, 10.) „Jaz sem lilija v „dolinah, in prijatelca moja je kakor lilija med ternjem,“ govori Jezus v vis. pes. 2, 1—2. Nikdar ne lotimo se nevarnega veselja. Ne lotimo se nevarnega plesa, nevarnega znanja z drugim spolom, nevarnih iger, nevarnih drušin. Kader kolj moremo, bežimo daleč od nevaršine. „Kdor nevarnost ljubi, bo v njej pokončan.“ V Bogu naj raduje se naš duh. Priložnost k sv. veselju nam ne manjka. Oziraj se, vesela kersanska duša nakviško ali navzdol; vsa narava te vabi, veseliti se v Bogu. Nebo in zemlja sta polna njegovega veličastva. Vesela kers. duša! opravljaj zvesto svoje pobožne opravila, molitev, božjo službo, prejemo ssv. zakramentov, premišljevanje i. t. d. V Bogu čedno se veselivši boš res prijateljca Jezusova, lilija med ternjem spačenega sveta. — Ker pa ni človek iz same duše, temuč je tudi iz telesa, nam Bog privoši na zemlji precej telesnega, posvetnega veselja. Struna preveč napeta, poknila bi. Ali prijatli! darujmo tudi pri posvetnem razveseljevanju Jezusu in Marii belo lilijo, sv. nedolžnost, sv. čistoto. Ne lotimo se drugega kot samega nedolžnega posvetnega veseljevanja; ne lotimo se ga, dokler nismo vse svoje dolžnosti zvesto opravili: uživajmo ga le po sveti meri, in veselivši se ne žalimo neskončnega dobrega Boga. Nedolžno posvetno veselje nam bodi zdravilo, ne pa navadno jedilo.

Tako prelubi! darujmo o veselem delu roženkranca svojega tukajšnjega bivanja Jezusu in Marii belo lilijo, nedolžnost,

čistoto dušno in telesno. Pokrepčajmo Jezusa in Marijo s to žlahno cvetlico! — Veseli del roženkranca Marijnega in našega zemeljskega življenja sem zdaj nekoliko razložil. Poglejmo zdaj na žalostni del.

2. Znaló bi se nekim čudno dozdevati, da tudi zemeljsko življenje prečiste device Marije ni brez žalostnega dela. Kako se to ujema, bi znali uprašati. Saj ni bilo treba, Marijo v kopeli terpljenja omivati in obeliti, ker ni bilo nikdar še grešne sence ne v njej. Takim odgovorimo: Res da ni bilo Marii zavolj grehov potrebno terpeti, ker je bila prosta porodnega, prosta vsakega osebnega greha. Vender pa je Bog roženkrancu Marijnega življenja žalostnega dela odmeril za to, ker jo je hotel svojemu Sinu izmed vseh stvari nar bolj podobno storiti, in jo nad vse stvari povzdigniti. Zlató v razbeljeni peči raztopljeno se še lepše in svetlejšé iz nje cedi. Marija, prelubeznjiva mati božja bi tudi ne bila mogla zadovoljna biti, ko bi ona ne bila smela bridkosti občutiti, kader je njeni božji Sin neizmerno terpel.

Žalostni del Marijnega življenja razloživši, molčim skor od njenega telesnega terpljenja; le njeno dušno terpljenje sosebno omenim, ker sosebno njena duša je terpela. „V žalost je serce vtopljenó, vse pobito, prebódeno z mečem dušnih bolečin“. (Cerkv. pes.) Oj preljubi! povém vam po pravici: Celo življenje Marije je bilo s ternjem dušnih bolečin zaraščeno. Že preden je mati božja postala, je ta izvoljena, silno razsvetljena devica gotovo prav živo spoznala pomen vsega, kar so bili sveti preroki od terpljenja Mesijevega napovedovali. Gotovo si je že takrat prav močno k sercu jemala vse, kar je imel poznej nedolžni božji Odrešenik preterpeti za grehe svetá. Kako neizrekljivo so se morale dušne bolečine Marije shujšati, ko je že mati božja bila! Sv. cerkev nam pred oči stavlja mater božjo s sedmerimi meči, ki prebadajo njeno prelubeznjivo, prečisto, deviško-materno serce. Kaj ti sedmeri meči pomenjajo? Oni pomenjajo nar hujše bolečine žalosti, ktere je Marijino materno serce občutiti moralo.

Pervi, silno ostri meč žalosti je serce matere božje presunil, ko je božje dete v Jeruzalemskem tempeljnu darovavši zaslišala besede pobožnega starega Simeona: „Tvojo lastno

dušo bo meč presunil, da se misli razodenejo iz mnogih senc.“ (Luk. 2, 34.) O tistem hipu je Marija gotovo že popred čutila, kako se bo pozneje očitno razodelo, kar je takrat še skrito bilo v mnogih sencih; je čutila, kako grozovitno in nehvaležno bojo mnogi pozneje žalili in mučili njenega nedolžnega, neizrekljivo ljubljenega božjega Sina.

Drugi, silno ostri meč žalosti je Marijino prelubeznjivo materno serce presunil, ko je zvedela, da kruti, kervoločni kralj Herodež njenemu božjemu detetu streže po predragem življenju; ko je morala z božjim detetom in deviškim varhom v Egipt nagloma, po noči in med velikimi nevarnostmi bežati; ko je moral po tem božji Zveličar v tuji deželi, daleč od svojega izvoljenega ljudstva, daleč od tempeljna in altarja, kakor rahlo dete ves reven pri njej in sv. Jožefu (kakor pravijo) v neki pečini bivati, kateri se je reklo Matarea.

O kersanske matere, ktere nježno ljubite svoje majhno dete, vé si lahko domislite, koljke bridke žalosti je takrat Marijino prečisto materno serce prestalo!

Tretji ostri meč žalosti je Marijino serce presunil, ko je bila svojega božjega Sina v Jeruzalemu zgubila, pa ga cele tri dni najti ni mogla. „Kdo bi ne jel solze točiti, če Marijo vglada „biti v britkosti, kot je ta.“ (Cerkv. pesem.)

Ali četrty meč žalosti je še huje ranil Marijno sercé. Dotekla je ura Jezusovega strašnega terpljenja za nas grešnike. O predrage kersanske duše, pomnite zdaj skrivnosti, v žalostni del molitve sv. roženkranca upletene! Ste li v stanu zapopasti žalosti Marijne, ko je zvedela, da je Jezus na vertu Getsemani čutil toliko dušnih bolečin, da je zdihoval: „Moja duša je žalostna, da mi je umreti!“ in je bil njegov put kakor kervave srage tekoče na zemljo? Zamorete zapopasti žalosti Marijne, ko je zvedela, da so nehvaležni judje Jezusa zvezali, topli, suvali, vlačili in zadnjič nevercom v roke dali. Zamorete zapopasti, v koljko žalost je bilo serce matere božje utopljeno, ko je zvedela, da so slepi neverci njenega božjega Sina topli, bičali, s ternjem kronali, in slednič težki križ mu na rame vergli? In kdo si zamore dosti domisliti, v kako globoko morje bridkosti je bila duša Marijna vtopljená, ko je srečala svojega vsega kervavega, razmesarjenega Jezusa s težkim

križem obloženega na poti k grozni smerti, in gledala, kaj je vse prestal, nosivši naše grehe na goro Kalvarijo? „Kdo v „sercu ne žaluje, če to Mater premišluje, ker terpeti toljko ima?“ (Cerkv. pes.)

Strašno oster meč žalosti je presunil Marijno serce, ko je morala gledati, kako so na gori Kalvariji Jezusove presvete, prelubeznjive roke in noge z ostrimi žebli na križ pribili, križ uzdignili, v zemljo posadili, in je njeni božji Sin med nebom in nehvaležno zemljo na križu razpet visel, neizmerne bolečine na duši in telesu terpel in zadnjič umerl.

„Klaverna medlí jokaje, zdiha, gleda trepetaje, kaj nje „Sin terpi razpet. . . . Gleda svojega Sina milo, katerega vse je „zapustilo, kadar nagnil je glavo!“ (Cerkv. pes.)

Meč grozne žalosti je prebodel serce Marijno, ko je vojak s sulico odperl sveto stran umerlega Jezusa. In kdo zamore dopovedati neizmerno žalost božje matere, ktera je prebodla njeno serce, ko so Jezusovo mrtvo presveto truplo s križa sneli, v njeno materno krilo položili, in potem v grob shranili, pa velik kamen zavalili pred duri groba.

Ali ne menimo, prelubi! da bi bil žalostni del Marijnega življenja pri ustajenju Jezusovem prešel. Oj še tudi pozneje je ostal v njenem maternem sercu živi spomin Jezusovih nedopovedljivih bolečin; še pozneje so ostale Jezusove rane v njeno serce užgane. Gotovo je še pozneje oster meč žalosti prebadal njeno materno sercé, koljkorkrat je morala zvedeti „da je Jezus mnogim znamnje, kteremu se zoper govori,“ da judje in ajdje se mnogokrat ustavljajo sveti véri v Jezusa, in clo med pšenico Jezusovih vernih veliko ljulike priraste.

Pač po pravici njo kliče sveta cerkev v litanijah kraljico mučencov; zakaj njeno terpljenje je bilo osobito dušno terpljenje; torej daljno čutljivše, kakor vse telesno terpljenje, katerega so mučenci prestali; njeno terpljenje je obsegalo vse njene žive dni; njeno terpljenje je bilo terpljenje neizrekljive ne le natorne, temuč tudi čeznatorne ljubezni do Jezusa in ta ljubezen ni zmanjševala njenih dušnih bolečin, temuč njih je le množevala. Oserčevala jo je v njenih strašnih dušnih mukah sama njena velika ljubezen do svete volje

božje in do nas ubogih grešnikov, ktere odrešiti, ktere zveličati je Jezus terpel in umerl.

Pa po pravici za Jezusom sama Marija v nas kliče: „Oj „vi vsi, ki greste memo po poti, pomislite in pogledjte, ali je „kakšna bolečina, kakor moja bolečina!“ (Žal. pes. Jer. 1, 12.)

Taka bratje se je godila zelenemu lesu, kraljici angelov in svetnikov! Ali se smemo mi, ki smo Marii primerjeni le suh les, mi v grehu spočeti, mi s tolikimi grehi ogerdjeni potoževati, ker ima tudi naše zemeljsko življenje svojega žalostnega dela. Res da ga ima, in ni treba, nam ga razlagati. Saj mi vsi čutimo, da „težek jarm sloni na Adamovih otrokih „od dneva, kader pridejo iz maternega telesa, noter do dneva, „kader se pogrebijo v zemljo, ktera je nas vseh mati . . . „Taka se godí temu, ki sedi na veličastnem prestolu, kakor „unemu, ki je ponižan v prah in pepel.“ (Sir. 40.)

Ktero duhovno cvetlico si bomo tedaj za žalostni del svojega življenja odbrali. S ktero duhovno cvetlico svoje žalostno serce, pa tudi presveto serce Jezusa in preblago serce rožne device Marije pokrepčevali? Bratje! vertnico si odberimo, to je sveto ljubezen. „V zlatih čerkah lesketa na verhu „križa kakor perva in kraljica vseh čednost ljubezen,“ kliče sv. Bernard. „Ljubezen vse prenese, vse veruje, vse upa, vse preterpi, (I. Kor. 13, 7.) „ljubezen je močna kakor smert,“ (Vis. pes. 8, 6) zagotovi sam sv. Duh v sv. pismu. „Kjer „je ljubezen (se ve da prava, sveta ljubezen), tam je vse . . . „Kar se nam scer težavno zdi, se nam v dušno radost premení . . . Ne najdemo težave, ali clo ljubimo težavo v tem, česar ljubimo“, piše sv. Avguštin.

Ljubezen, to prijetno vertnico odberimo si tedej sosebno za dar o čalostnem delu svojih zemeljskih dni. Dve barvi vertnic so nar bolj znane in čislane; rudeča vertnica nam je nježna podoba goreče, nad vse velike ljubezni do Boga. Bela vertnica nam je podoba nedolžne, čiste ljubezni do bližnjega. Vcepimo, preljubi! ob žalostnem delu svojega življenja na deblo rudeče vertnice tudi mladico bele vertnice. Ako bomo dobri, umni in skerbni vertnarji božji, bo že Bog svoj blagoslov dodal; iz enega debelca bojo prignale, pricvetele obe-

dve vertnici, rudeča ljubezen do Boga, čedno združena z belo ljubeznijo do bližnjega.

Jako drag bo ta dar Jezusu in Marii. Res da je steblo vertnice spodaj ternovito, res da nas precej zabolí, ako ga primemo. Pa zgoraj, oj, zgoraj nad ternjem je krasna, dišéca cvetlica, ktera nas zlo razveselí! Tako so nadloge res ternovite, bodejo nas in bolijo; pa sveta ljubezen nas potolaži, pokrepča, razveselí. —

Da, prelubeznjivi Jezus! da, preljuba mati Marija! bomo, bomo darovali vama posehmal o žalostnem delu svojega življenja vertnico, sveto, pravo ljubezen. Po tem takem se bo žalostni del našega življenja premenil v častit del; zakaj, „naša sedanja celo kratka in lahka nadloga nam prinese večno in „čez vso mero visoko čast, ktera vse preseže.“ (II. Kor. 4, 17.) Zgodilo se bo to na unem svetu, ako bomo tukaj do konca vertnico, sveto ljubezen darovali. Bog nás tepe, ker nas ljubi; mi pa voljno, to da veselo prenesimo, česar pravično prenarediti ne moremo, ker Boga ljubimo in zavolj Boga clo bližnjega, ki nas žali, ljubimo. Torej ne mudimo se dalej pri žalostnem delu; ozirajmo se še na častiti del Marijnega in našega življenja.

3. Nobena stvar ni, nobena stvar ne bo toljke časti dosegla, koljkoršne je dosegla Marija. Gnade polna je bila Marija že o tistem svetem trenutku, kader jo je sv. Ana spočela. Sama Marija je, iz med vseh Adamovih otrok izvzeta, po posebni (zastonj dani gnadi božji) vselej prosta vsakega madeža porođenega greha. Marii, sami Marii veljajo vselej besede božjega ženina v visoki pesmi: „Vsa lepa si, prijateljica moja, in ga ni madeža v tebi!“ (4, 7.) Nad vse stvari češčena, gnade polna je bila Marija in ostane, kader je mati božja, kader je devica čudno spočela od sv. Duha, devica v svojem gnadepolnem telesu nosila božjega Sina, ki je od nje k svoji božji natori privzel človeško natoro, devica čudno, brez bolečine, brez oskrunjenja svojega devištva porodila božjega Odrešenika.

Gnade polna je Marija po posebni gnadi božji vse svoje žive dni prosta ostala vsega osebnega greha. Od nobenega drugega svetnika nas ne zagotovi sv. cerkev, da bi se ga clo nobeden odpustljiv greh nikdar ne bil lotil v zemeljskem teku;

od same Marije tega zagotovi sv. Trid. zbor. (Sej. 6. pr. 23.)

Gnade polna Marija je bila češčena v vsem, kar je njeni božji sin častitega, božjega na zemlji storil. Kader je ljudstvo zaslišalo Jezusovih božjih nauk, ali gledalo njegovih božjih čudežev, tam je gotovo tudi visoko počastilo, slavilo njegovo presrečno mater, in klicalo: „Blagor telesu, ktero je tebe „nosilo, ino persim, ktere si zizal!“ (Luk. 11, 27.)

In sam častiti del molitve sv. roženkranca nam je vedna priča, kako lepo se spolnuje, kar je Marija že na zemlji bivaje prerokovala! „Odsehal me bojo slavili vsi rodovi.“ (Luk. 1, 48.) Po vsem keršanskem svetu se razlega slava Marije v angeljskem češčenju, ktero iz milijonov vernih ust in serc odmeva, puhti v nebeške višine. Vse pobožne keršanske serca na zemlji slavijo v Jezusu tudi Marijo, premišlevaje častite skrivnosti, v častiti del molitve sv. roženkranca vpletene. Pa čemu si prizadevam dokazovati, da je Marijno življenje na zemlji svoj častiti del imelo, in ga še po njenem vnebovzetju ima? Vsi smo prepričani od resnice, ktero je zapisal imenitni cerkveni pisatelj Euzebi: „Odkar je začela baklja katoljske vere svet razsvetlovati, so vsi narodi, ki so v Jezusa Kristusa verovali, tudi presveto mater Marijo častili, in z pobožnostmi blagrovali, izpolniti njeno lastno prerokbo: „Odsehal me bojo blagrovali vsi rodovi.“ Oj za res! Marija je celo poseben, častit del v svojem zemeljskem teku prejela, in kader jo je Bog v nebesa vzel, in v nebesih kakor kraljico angelov in svetnikov kronal, jej je prva čast za trojedinim Bogom tudi na zemlji ostala.

Predragi! Ima li tudi naše zemeljsko življenje častitega dela? Kaj mi odgovorite na to vprašanje? Žalostni zdihujete s kraljevim pevcom: „Glej! v hudobiji sem spočet, in v grehih me je spočela moja mati.“ (Ps. 50.) Zgubili smo po izvirnem grehu, ki smo ga vsi od prvih staršev poerbali, zgubili čast in čeznatorne telesne in dušne darove, in namesti časti nam je odmerjena bridkost in smert. Zemlja poprej vesel raj, je za nas solzna dolina. Otroci jeze smo, spačena je naša duša, nagnjena več k hudemu kot k dobremu. Oh „prvi človek, ko je bil v časti, ni tega spoznal“, (Ps. 48, 21.) in je tudi nam, svojim zarodnikom, čast zapravil! Ali bratje! potolažite se! Saj

vas uči sv. vera, da ste vender tudi častitega dela v življenju od premile roke božje prejeli. Hvalite, zahvalite Boga! Saj ste katoljski kristjani; ste kerščeni, izvirni greh z vsemi kaznimi vred vam je odpušen. Kar je izvirni greh na telesu vam škodoval, vam je scer ostalo pa le za to, da se serčno vojskujete, od pomagajoče gnade božje podpirani hrabro zmagujete, in stanovitni do konca toliko lepšo krono zadobite. Ste postali pri svetem kerstu otroci božji, bratje Jezusa Kristusa, posvečeni, živi tempeljni sv. Duha, udje svete, edino-prave, rimsko-katoljske cerkve. Utisnilo se je neizbrisljivo znamenje tote vaše častite vrednosti v vaše duše.

Potolazite se! Dal vam je Jezus častito duhovno mater sv. katoljsko cerkev, pri kateri je vse dni do konca sveta, kateri je izročil sveto zalogo svojih božjih nauk in svetih svojih zakramentov. Ta častita sveta mati vas ne more goljufati, ker jo sv. Duh varuje vsake zmote v zveličanskem njenem uku; ta častita, sveta mati vas noče goljufati, vaše duše noče zanemariti, ker njo sv. Duh navdihuje s sv. ljubeznijo.

Potolazite se! Birmani ste, maziljeni junaki pod banderom samega Jezusa Kristusa. Ako le prav prosite, in si goreče prizadevate, bote dobro vojsko vojskovali, vero ohranili, svoj tek srečno dokončali, in krasno krono pravice prejeli.

Potolazite se! Častiti gostje ste, gostje Jezusa Kristusa. Da si le oskerbite svatovsko oblačilo, stan posvečujoče gnade, da le okinčate svojo dušo z žlahnimi cvetlicami potrebnih ssv. čednost, — veseli smete pristopiti k božji mizi in žavžiti angelsjko, nebeško hrano, kruh nebeški, Jezusa samega pod skrivno podobo kruha, da on ostane v vas, in vi ostanete v njem.

Potolazite se! Saj so vam vsi sveti pomočki v krilu svete matere cerkve in scer v to podani, da tudi enkrat morete častito v nebesa priti, častito v nebesih krono prejeti in nositi vekomaj. Saj tudi vaš spomin zamore clo po vaši smerti še dolgo na zemlji v blagru ostati, ako svete kerstne nedolžnosti ne zapravite, ali če ste jo žalibože zapravili, vsaj v zakramentu svete pokore kušlej sprave in gnade po vredni spovedi in odvezi zadobite, pa se prav spokorite, in spokorjeni v gnadi božji ta svet zapustite.

Pa kaj, ljubi kristjani! kaj bomo dostojnega Jezusu dali za to lepo čast, katero nam je on dal v svoji sveti cerkvi? S katerimi cveticami bomo Jezusa in Marijo pokrepčevali o častitem delu svojega življenja? — Prav za prav moramo o vsakem delu življenja darovati vse cvetlice sv. čednost, ves sad nam mogocih dobrih del. Prav za prav vam tedaj za vse dele življenja, tudi za častiti del čednosti vse vroče priporočujem. Ali eno cvetlico vender silo nadležno priporočujem, zalo violico, sv. ponižnost. Zakaj občna skušnja sprčuje, da se slabi zemljan lahko in rad v sreči, k časti povzdignjen prevzame. Oh, napuh ga pa berž ob čast pripravi! „Kdor sam sebe povišuje bo ponižan.“ (Luk. 18, 14.)

Zatorej nam bodi naša kraljica in mati Marija tudi v častitem delu življenja prečastita voditeljica. Glejte! povišana nad vse stvari, kaj stori? Ponižuje se globoko, in kliče iz dna svojega serca: „Dekla sem Gospodova; zgodi se mi po tvoji besedi!“ (Bogu hočem ponižno pokorna biti!) (Luk. 1, 38.) Stopimo vsi v njene svete stopinje. Ponižujmo se globoko, kder nas Bog visoko povzdiguje, in podverzimo popolno pokorni, v prah se poniževaje, svoj um in svojo voljo Gospodu trojedinemu Bogu. „Višje ko si povišan, bolj se ponižuj v vsem, in gnado (milost) bož našel pri Bogu.“ (Sir. 3, 20).

S k l e p.

Predragi keršanski bratje in sestre! Le molite tedaj prav radi in v Bogu zbrani ob odločenem času veseli, žalostni in častiti del prelepe molitve sv. roženkranca. Premišlujte prav radi in v Bogu zbrani svete vesele, žalostne in častite skrivnosti presvetega Jezusovega življenja, ktere so v to sveto molitev vpletene. Saj je to roženkranc, s katerim želi Marija, želi gotovo tudi Jezus sam razveseljevan biti. Poleg tega pa, preljubi, pomnite, da tudi Marijino in naše življenje ima svoj veseli, žalostni in častiti del! Pomnite, predragi! veseli, žalostni in častiti oddelk Marijnega in našega življenja! Razveseljajte Jezusa in Marijo vselej z cveticami vseh svetih čednost; vender v veselih trenutkih svo-

jega zemeljskega teka darujte jima sosebno žlahno lilijo, sv. nedolžnost in čistoto serca; o žalostnih trenutkih darujte zmirom lepo vertnico, sv. ljubezen, in o častitih ljubo violico, sv. pokorno ponižnost, tako da vse vaše zemeljsko življenje bo žlahen roženkranc trojedinemu Bogu in v Bogu tudi rožni devici Mariji spleten. Dasiravno svet preide, dasiravno bo nekdanj konec veselega, žalostnega in častitega dela našega zemeljskega življenja, je pa vender, kakor sem že pri razlagi častitega dela Marijnega in našega življenja omenil, — je vender unkraj groba večno življenje. Res da je unkraj groba tudi večno življenje, ktero je prav za prav večna smert. Ali tistega nas Bog obvari, tistega varimo se tudi mi! — Le tako se nosimo, kristjani! da pojdemo enkrat po srečni smerti, po srečni sodbi v večno, nebeško življenje, ktero nima nobenega žalostnega dela več, ampak je le samo veselo, nedopadljivo veselo in častito, večno življenje. Marija nam ga sprosi! Neskončno usmiljeni Bog nam ga daj! Amen.

Pridiga za 20. nedeljo po binkoštih.

(Homilija; gov. gosp. †).

„Bil je nek kraljič, katerega sin je bil boln ležal v Kafarnaumu.“ Jan. 4.

V v o d.

Današnje sveto evangelje nam zopet pričuje, kako dobrotljiv in usmiljen je bil Jezus posebno proti bolnikom. Vsak je našel pri Njem pomoči in tolažbe, kateri je pravo zaupanje v Njega pokazal. Bil je tudi sin nekega kraljiča v Kafarnaumu bolen in že blizu smerti. Nobeden zdravnik mu ni zamogel več pomagati. Kaj je storiti? Oče je ves žalosten, ker se za ljubega sina boji. Pa dobra misel mu v glavo pade. K Jezusu se hoče podati; On bo sina ozdravil in smerti otel. Kar si je naprej vzel, je tudi storil. Kar si je mislil in veselo zaupal, to se mu je tudi zgodilo, kakor nam sveto evangelje pripoveduje. Kaj se pa mi hočemo učiti iz čuda polne prigodbe današnega svetega evangelja? — Mi se hočemo ozreti

1. na Jezusa, ki je velik čudež storil, in
2. na evangelijskega očeta in njegovega sina, kterega je Jezus ozdravil; in več reči bomo nad njimi zapazali, ki zamorejo tudi nas v veri in čednosti poterditi. Le zvesto poslušajte!

Razlaga.

a) Tri reči nad Jezusom pri tej priči zagledamo, kadar je On veliki čudež storil, vidimo: 1. kako je previden, 2. kako je ponižen, in 3. kako je mogočen. — 1. Čudna in ljubezni polna je božja previdnost v vseh rečeh; tako tudi v zadevi tega kraljiča, od kterega v današnjem sv. evangelju beremo. Jezus je hotel tega kraljiča in celo njegovo hišo k pravi veri in k zveličanju pripeljati. Ali kako se je to zgodilo? Nar poprej je moral njegov nar ljubši sin na smert zboleli; in scer tako, da mu nobeden človek več pomagati mogel ni. Potem je moral njegov oče k Jezusu priti in ga prositi, na bi ž njim šel in njegovega sina ozdravil. In kader je kraljič to storil, ga Jezus ni hitro uslišal, ampak posvaril ga je še z besedami: „Ako ne vidite čudežev in znamenj, ne verjete!“ Ali žalostni oče se ne da ostrašiti. Stanovitno zaupa v Jezusa, in še enkrat ga prosi, rekoč: „Gospod! pojdi dol, preden moj sin umerje.“ In Jezus ga usliši. Samo besedo je rekel: „Pojdi, tvoj sin živi.“ In ob tisti uri je njegov sin zdrav in vesel ustal s svoje smertne postelje. Kraljič pa in cela njegova hiša so verovali v Jezusa. Ne prestrašite se, ne žalujte preveč, ljubi moji! če tudi kateri iz med vaših otrok, ali drugih domačih zboli, ali če vas kaka druga nesreča zadene. Od Boga vam je vse to poslano. Brez njegove previdnosti se nič ne godi — še list z drevesa ne pade. Bog vas hoče poskusiti, ali bote tudi v žalosti in nesreči Njemu stanovitni ostali. Le k Jezusu se podajte, kakor tajisti kraljič, od kterega nam sveto evangelje pripoveduje. Prosite ga pomoči. In če vas tudi naenkrat ne usliši: le prosite stanovitno, in ob pravem času vam bo pomagal. To hudo vam je pa poslal, da bi v Njega samega zaupali, Njemu zvesto služili v veselji kakor v terpljenji, in si tako nebesa služili.

2. Tudi ponižnost Jezusova se nam pri tem čudežu prav lepo kaže. Nek kraljič je prosil Jezusa, da bi z njim šel v njegovo hišo. Gotovo bi bil ta imenitni gospod Jezusa z veliko častjo sprejel, Njemu dobro postregel, mu tudi kak lep dar podelil. Pa Jezus ni hotel iti v njegovo hišo. Samo rekel je besedo in ozdravil je njegovega sina. Drugikrat pa pride stotnik k Jezusu, in ga poprosi, rekoč: „Gospod! moj hlapec leži doma mertvouden ino ga hudo vije.“ In Jezus hitro reče: „Jaz pridem“, in ga je ozdravil. K vbo-gemu hlapcu je šel Jezus v hišo; k sinu imenitnega kraljiča pa ne — če je ravno tudi tega ozdravil. Glejte, vi ubogi ljudje, posebno vi hlapci in dekle! kako tudi vas sam Jezus za ljubo ima; ako le hudobni niste in pa Bogu lepo služite. Če vas tudi ta svet zaničuje: Jezus vas pa v časti ima zavolj vaše revšine, zavolj vašega niskega stanú, saj je tudi On bil reven in zaničevan, saj je tudi On v podobi hlapca cel svét odrešil večnega pogubljenja. V revščini in niskem stanu živeti ni sramota, ako se to le iz ljubezni do Jezusa godi. Sramota je le, in pa prava nesreča: krivično, nepošteno in pregrešno živeti; zakaj tako življenje človeka spravi ob čast pred Bogom in pred ljudmi.

3. Čuditi se pa tudi moramo nad Jezusovo vsegamogočnostjo, ktero je on v tej evangelijski prigodbi pokazal. Sin kraljičev je za smert bolen; začel je že umirati. Jezus ga pa ozdravi. Nobenega zdravila mu ne da, samo besedo reče očetu: „Pojdi, tvoj sin živi.“ In kakor je rekel, tako se je zgodilo. Jezus je tedaj vsegamogočni Bog. On je Gospod čez naše življenje in smert. Njemu se zaupajmo v vseh naših zadevah. On nam zamore vselej pomagati. Pa le živimo tudi tako, da bomo vredni Njegove pomoči in milosti!

b) Ozmimo se pa tudi na kraljiča, kateri je pomoči iskal pri Jezusu, in na jegovega sina, ki je bil za smert bolen. Tudi od njih se zamoremo veliko lepega učiti. 1. Evangeljski oče je imel za svojega bolnega sina toliko skerb; s Kafarnauma je šel v Kano. Tamkej je Jezusa poiskal, in ga je serčno prosil, da bi hotel z njim iti, in njegovega sina ozdraviti. Tako so tedaj že judje in ajdje za svoje otroke lepo skerbeli; ja, še nespametna živina ima skerb za svoje

mlade, da jih preživi in hudega obvaruje. Ali ni tedaj gerdoba in sramota za toliko keršanskih staršev, ki svoje otroke večkrat čisto zanemarjajo; katerim nič ni mar za zdravje, za poštenje, za časno in večno srečo svojih otrok. Lep izgled, kako morajo starši ne samo za telesne potrebe, za telesno zdravje svojih otrok skrbeti, ampak tudi za dušno zveličanje, nam je evangelijski oče. On je prosil Jezusa, da je njegovega sina ozdravil; potem je pa veroval v Jezusa in Njegove nauke in pa cela njegova hiša. Ta oče je tedaj svojega sina in vse domače lepo podučil, da so verovali v Jezusa, v svojega zveličarja. Tako delajte tudi vi starši! Če zbolí ktero izmed vaših otrok, poiščite mu potrebnega zdravnika za telo; obrnite se pa tudi k Jezusu, in prosite ga, da bi dal zdravilu moč za ozdravljenje, če bi to Bogu k časti bilo. Skerbite pa tudi za dušne potrebe svojih otrok. Podučite jih lepo doma v potrebnih keršanskih resnicah; pošiljajte jih radi v cerkev in šolo, da se bodo tam še bolj učili Boga spoznovati, da bodo imeli pravo, živo vero v Jezusa, in da v tej sv. veri večno življenje dosežejo. O kako srečen bo tajisti oče, kateri to svojo dolžnost čisto spolnuje. Kako veselje bo to za njega, kadar se bo enkrat pri sodbi božji reklo: Oče je veroval in vsa njegova hiša; oče je večno zveličanje si zaslužil in cela njegova hiša! — Ali kako žalostno bi bilo slišati: oče je slabo živel in cela njegova hiša; oče se je pogubil in cela njegova hiša! — Tega Bog ne daj! — 2. Pa tudi vi sinovi in hčere se znate iz današnjega sv. evangelja kaj lepega učiti. Glejte mladi sin tega kraljiča je bil za smert zbolel in bi bil gotovo umerl, ko bi Jezus ga ozdravil ne bil. Tako znajo tedaj tudi mladi ljudje zboleti; tudi mladenci in deklice znajo umreti. Smert si nič ne zbera. Kakor kosec na travniku staro in mlado travo pokosi, tako tudi smert stare in mlade pobera. Koliko mladih jih je že smertna kosa posekala! Ne zanašajte se tedaj mladi ljudje na svojo mladost, na svojo moč in zdravje. Ne recite, kakor jih toliko nespartmetno govori: Kaj bi že tako oestro živel zdaj, ko sem še mlad; kaj če že posvetno veselje zavživam, bom pa že na stare dni se pokoril. Oh koliko se jih je že na tako vižo goljfalo in pogubilo; ker starosti učakali in pokore storili niso.

Zmirom živite pošteno, lepo, čedno, kakor se keršanskim mladencem in deklicem spodobi. Potem se vam pa bati ne bo, ako vas Bog že v starih ali mladih dneh k sebi pokliče. Bodite pobožni in pokorni svojim staršem, kakor je bil ta evangelijski sin. Ako bi on tako pridni in pobožen ne bil, bi ga Jezus tudi ozdravil ne bil. Ker je pa bil tako dober sin, tako pobožen mladeneč, je storil Jezus nad njim tako velik čudež, da ga je od deleč, samo s svojo vsegamogočno besedo ozdravil in njegovega očeta tako razveselil. Tako tudi vas Jezus ljubi, ako ste pridni in po keršansko živite. Tudi vam hoče On velike gnade skazovati v celem vašem življenju, ako mu le zvesto služite. Po smerti vam pa hoče večno krono dati vam in vašim dobrim staršem; ako bote zdaj v Njega verovali in po Njegovih naukih pobožno živeli. Amen.

Pridiga za obletnico posvečenja vseh cerkev.

(Imenitne so keršanske cerkve in keršanske hiše; govoril Bl. H.)

Danes je tej hiši zveličanje došlo. Luk. 19, 9.

V v o d.

Veliki in ponosni gradovi se po svetu kraljem in imenitim gospodom za prebivališča zidajo, jih vredno počastiti. Ravno tako se lepe in veličastne cerkve stavijo kralju nebes in zemlje v čast, naj bi se v njih Bogu, nar svetejšemu, vredna služba opravljala. Lete cerkve, te poslopja božje so za človeka važna in mnogopomenljiva reč, ker vstrežejo nar važnejši potrebi in nar gorečejši želji njegovega serca. Bog v neobhodljivi luči prebiva, in ga nobeden človek vidil ni, pa tudi viditi ne more. (I. Tim. 6, 16): naša plitva pamet njegovega bitja zapopasti ne more. Kaj bi nam zamoglo v ti zadevi bolj vstreči in naše serce potolažiti, kakor če vemo, da si je pravi živi Bog v sredi nas svoj tron postavil, kjer od nas hoče dostojno čast in hvalo prejemati? Keršanska cerkev, dragi moji, je očitna podoba božjega trona, je izvoljeno mesto njegove pričujočnosti, in Bog sam si je to mesto za svoj sedež ali tron med nami izvolil. Da je temu tako, pogledjmo le

nekoliko na začetek keršanske cerkve. Ko je bil Bog nekdam Izraelce egipčanske sužnosti rešil, je On sam kakor njih varh in vodja šel pred njimi v prikazni oblaka, ki se je po noči kot ogenj svitil. Po ti čudni prikazni je Bog hotel svoje izvoljeno ljudstvo svoje pričujočnosti in svojega posebnega varstva zagotoviti, oserčevati in tolažiti. Potem, ko jim je bil na gori Sinai svoje zapovedi dal, jim pusti ob enem po Mojzesu oznaniti, da On sam hoče kralj in vladar biti, in si toraj v očitno znamenje svoje pričujočnosti da svoje prebivališče med njimi postaviti. To prebivališče božje je bil veliki šotor ali snidnica, v katerem je bila skrinja zaveze s tablama njegovih zapoved, na katero se je tudi oblak poveznil, ki jih je bil z Egipta vodil. Ko so vnaprej Izraelci bili obljubljeno deželo svojim sovražnikom sčasoma oteli in je bojevanja hrup nekoliko potihnil, se je tudi skerb za vredno službo božjo med njimi jela bolj in bolj povečevati, in že pobožen kralj David je bil namenjal Bogu lep in drag tempelj sozidati; tega dela pa se je še le njegov sin Salomon serčno polotil, in ga v 7 letih res. srečno dokončal. Kadar je bil tempelj dodelan, ga da Salomon v pričo vsega ljudstva z veliko slovesnostjo posvetiti. On sam je o ti priči klečé takole molil: „Gospod, Izraelski Bog! vém sicer, da te ta hiša ne more obseči, zakaj, če te še celo nebesa ne obsežejo, koliko manj te bo ta hiša obsegla, ki sem ti jo postavil? Pa tudi le za to sem jo sozidal, da milostljivo uslišuješ molitev svojega ljudstva, katero ti tukaj opravljamo, in da te združeni na tem kraju moremo moliti, in ti svoje prošnje, hvalne in pravne daritve opravljati. Če tedaj boj ustane in tvoje ljudstvo k tebi moli, usliši našo prošnjo in pomagaj nam zoper naše sovražnike. Če se nebo zapre, in zavoljo pomanjkanja dežja sahnejo naše polja, pa sem pridemo in k tebi molimo, usliši našo molitev, in pošlji našim poljem pohlevnega dežja in rodovitnosti. Če nas bolezní ali druge nadloge stiskajo, pa sem pritečemo in k tebi molimo, milostljivo usliši našo molitev, in dodeli nam zdravje in svoj žegen.“ Na to Salomonovo molitev se mu Bog v spanji prikaže, in mu tako odgovori: „Slišal sem tvojo molitev, in si izvolim to mesto, tempelj, ktere ga si mi postavil, za hišo daritev; posvetil sem ga, da naj

moje ime v njem ostane na vse veke. Vesel bom te hiše in vašo molitev usliševal, dokler bote dopolnovali moje zapovedi.“ (II Paralip. 7.) „Velikanstvo božje je napolnilo tempelj,“ (ibid.) in odsehal se je začela z veliko svečanostjo služba edinega živega Boga v njem obhajati. Glejte, kristjani! tako se je začela hiša božja, Bog sam si jo je ukazal sozidati, sam si jo je posvetil. Ali tedaj cerkev ni resnično prebivališče živega Boga, ali ni v njej tron božji, ali ni za nas tukaj mnogopomenljivo, črez vse imenitno in sveto mesto? Scer je bila snidnica stare zaveze ali judovska cerkev le predpoda in kakor senca naše keršanske cerkve; Jezus Kristus pa ni prišel stare postave in prerokov preklicat, ampak postaviti spolnit, zatoraj je vendar začetek in podloga naše keršanske veže božje, ktera je toliko imenitnejša, kolikor imenitnejša je nova, po kervi Kristusovi med Bogom in nami ustanovljena zaveza memo stare zaveze. Ravno danes obhajamo obletnico posvečenja vseh cerkev; toraj mi je to lepa priložnost:

1. Vam pokazati, kako imenitne so posvečene keršanske cerkve. Ker pa je po besedah sv. Augustina vsaka keršanska hiša kakor cerkev božja in hišni oče nje duhoven, hočem

2. tudi malokaj dostaviti, kako imenitna je vsaka keršanska hiša.

Da vam bo v tej hiši božji, v kateri je Jezus v sredi med nami, kakor Caheju po današnjem sv. evangelji, zveličanje došlo, Jezusove nauke zvesto poslušajte, in si jih globoko k sercu uzemite!

Razlaga.

Rekel sem, da je bila snidnica ali stara judovska cerkev scer tudi hiša edinopravega Boga, in skrinja zaveze v njej je pomenila tron božji. Toda je bila še le predpoda naše keršanske cerkve, in vse napravila judovske službe božje, vse daritve, ki so se opravljale, so bile le nekake predznamnja in kakor senca tega, kar se dan današnji v keršanski cerkvi opravlja in godi. Kar je bilo v stari judovski cerkvi še nepopolno in, tako reči, obljuba, to se je v cerkvi, ktero je Jezus Kristus, naš odrešenik in zveličar usta-

novil, popolnoma spolnilo. Kajti tako je bil Bog sam govoril: „Glej, dnevi pridejo in bom ustanovil z rodoma Izrael in Juda novo zavezo; — letá je zaveza, ki jo bom po teh dnevih z Izraelskim rodóm ustanovil, govori Gospod: Dal jim bom svoje zapovedi zapopasti, in v njih serca jih hočem zapisati; jaz hočem njih Bog biti, in oni naj bodo moje ljudstvo.“ (Hebr. 8, 8. 10) In resnično, ljubi moji, se nam ta obljuba v sv. keršansko-katoliški cerkvi do čistega spolnuje. Zakaj, dokler je bila skrinja zaveze v stari judovski cerkvi le kakor znamenje pričujočnosti božje, prebiva v naši keršanski cerkvi pravi živi Bog v presvetem rešnjem telesu. Jezó božjo uto-
lažiti in odpuščanje grehov zadobiti, so v stari cerkvi darovali poljščine ali živino, kateri darovi ljudem šibe božje niso zamogli odverniti in pridobiti jim dopadenja božjega. Tukaj v keršanski cerkvi pa se daruje sam božji Sin Jezus Kristus svojemu nebeškemu Očetu za pregrehe celega sveta, in po njegovem neskončnem zasluženju se nam grehi odpuščajo v zakramentu sv. pokore. Ker darovi stare zaveze pred Bogom vrednosti in zasluge niso imeli nobene, tedaj po njih tudi milosti božje in zveličanja ni bilo upati: tukaj v keršanski cerkvi pa imamo nevsahljivi studenec božje milosti, ki nam po sedmerih sv. zakramentih priteka. „Glej, prebivališče božje z ljudmi: prebival bó z njimi.“ (Skriv. razod. 21, 3.)

Tedaj je keršanska cerkev, dragi moji, tako reči založnica božjih gnad in hiša našega zveličanja. Kaj bi vam mogel od njene imenitnosti še več povedati? V njej se nam prižiga luč prave vere, s ktero si svetimo svojemu nebeškemu ženinu naproti v večno zveličanje. V njej se nam daja serčnost, vse reve in težave tega življenja voljno terpeti, in sovražnike svojega zveličanja serčno premagovati. Tukaj zadobi žalostni tolažbo, grešnik mir svoje vesti, proseči revež svojo pomoč, pobožni pa najde zastavo svojega zveličanja. Tukaj sem, v keršansko cerkev, nas naš ljubeznjivi prijatelj Jezus kliče: „Pridite k meni vsi, ki ste obloženi (z grehi) in žalostnega serca, in bom vas poživil“ (Math. 11, 28); tukaj nas On s svojim lastnim telesom v večno zveličanje živi! O kristjani, kakšna imenitna in sveta hiša je keršanska cerkev, in kako srečni smo mi, ki smo njeni udje, in smo si v njej svoj

dom izvolili! Da vsak dan in celó vsako uro svojega življenja tolažbe in pomoči potrebujemo, in nam ni mogoče brez gnade božje zveličanja doseči, tega, mislim, je vsakteri izmed nas do živega prepričan. Kolika tolažba je tedaj našemu sercu, da imamo tukaj v posvečeni cerkvi nekako pribežališče v vseh dušnih in telesnih potrebah! Ravno kakor otroci krog svojega očeta se tukaj pred tronom svojega nebeskega Očeta združimo, mu svoje reve in težave potožit in pomoči sprosit; in ker Jezus sam pravi: „Kjer so združeni dva ali trije v mojem imenu, sem jaz v sredi med njimi:“ ali ne bo Bog nad nami toliko večje dopadenje imel, če ga tukaj v njegovi hiši vsi skupej kakor z jednim glasom častimo ali prosimo; ali ne bo naše prošnje toliko gotovejši vlishal, naše želje toliko obilnejši spolnil, kar je bil že kralju Salomonu pri posvečevanju judovskega tempeljna obljubil? Resnično tudi nas zadevajo besede, ktere je Bog njemu bil govoril: „Vesel bom te hiše, in bom vaše molitve usliševal, dokler bote dopolnovali moje zapovedi.“

Hiša božja ali posvečena cerkev je tako imenitna in pomenljiva za vsakega človeka: kaj je toraj pred vsem naša dolžnost? Ne smem vam o ti priliki tega zamolčati, in vsaj v kratkem nekoliko rečem.

Dolžnost vsakterega kristjana, kakor uda sv. cerkve je:

a) Cerkev zvesto in z veseljem obiskovati. Tukaj je neusahljivi vrelc vseh dobrot in vse pomoči. Tukaj se ti je perva neprecenljiva dobrotla skazala, ker si se, poprej še otrok pogubljenja, po sv. kerstu za večno življenje oživil. Tudi zadnja dobrotla se ti bo tukaj skazala, po kateri te bo sv. cerkev, ki je bila vse življenje tvoja ljubeznjiva mati, po svojem blagoslovu in svojih molitvah milosti božji še po smerti priporočevala. Glej da ne boš nehvaležen otrok svoje matere, ktera s toliko ljubeznijo za te skerbi! Božje službe ne zanemarjaj, zunaj cerkve ne ostajaj, da bi kdaj enkrat tudi zunaj nebes ne ostal!

b) Ker je posvečena cerkev toliko imenitna in pomenljiva reč, skerbimo za vredno, dostojno opravo naših cerkev, in ne zamudimo, k njeni časti kakor in kolikor je mogoče si prizadevati! Lepo opravljena cerkev je veselje, pa tudi velika čast farmanom. Sploh se na cerkvi spozna, kakošni kristjani so v fari doma. Vedeti imate, da bote vsak dar, kterega

ste tukaj na altar svojega Boga podjali, enkrat stoverstno v nebesih prejeli. O da bi bile naše serca vselej polne gorečnosti za hišo božjo, tedaj bi tudi ona nam gotovo bila hiša zveličanja! —

1862

2. Pa tudi vsaka keršanska hiša je, kakor sv. Avguštin pravi, mala cerkev, in hišni oče njeni duhoven. Zakaj kakor v cerkvi se imajo tudi v njej opravljati daritve pobožnih molitev in dobrih del Bogu vsegamogočnemu; tudi v njo pride Jezus, kakor je danes prišel v hišo Cahejevo, in rad prebiva vsred pobožne družine. Da boš tedaj, ti hišni gospodar, jasno spoznal, kako imenitna je tvoja hiša, naj te tukaj tvojih imenitnih dolžnost nekoliko opomnim.

a) Kakor duhoven v svoji hiši imaš, gospodar, pred vsem dolžnost, da si pošten in pobožen, ter tudi svoje domače v to napeljuješ, ne samo z besedo, ampak velikoveč s svojim lepim izgledom. Beseda miče, izgled pa vleče. Toraj naj tvoja luč vsegdar svéti pred družino, da bodo domači tvoje dobre dela vidili, in Očeta hvalili, ki je v nebesih.

b) Bog ti je dal otrok, jih po božji volji dobro izrediti in podučiti, kako imenitno delo je to! „Dajte mi le dobrih staršev, in vam hočem ves svet v kratkem spokoriti“, je nekdanj moder dušen pastir rekel. To je pač živa resnica. Kajti vsakdan se lahko prepričamo, da otroci so po navadi vse svoje žive dni ravno takošni, kakoršnih so si jih starši priredili. Zanimaran in razujzdan otrok je sramota in šiba svojih staršev, malovreden ud svete cerkve, in vsem ljudem nadloga. Zato opominja sv. Pavel: „Očetje! dajajte svojim mladim dobrih naukov in po keršansko jih izredite!“ (Efež. 5, 4). Otroci so božji dar; jih po skerbem podučevanju in po lepih izgledih za Boga in božje reči vneti in po takem njih življenje Bogu posvetiti, je keršanskega očeta čez vse imenitna dolžnost.

c) Ti, hišni oče, si tudi dušni pastir svojih podložnih, ki ti služijo. Da se greh pod tvojo streho delal ne bo, in bodo služevni povsem Bogu prijetno živeli, ima biti tvoja skerb. Zato „oznanuj jim besedo božjo neomahljivo, naj si bo priložno ali nepriložno, svari, opominjaj, strahuj z vso po

terpežljivostjo in naukom (II. Tim. 4, 2.). Tega naj ne pozabiš nikoli, da boš enkrat na pravici božji odgovor dajal za vse, ki ti jih je Bog izročil.

Glej, ljubi hišni oče! tako je tvoja hiša rodovitnemu vertu podobna, v katerem so raznotere žlahtne drevesa tebi izročene, naj skerbiš, da obilno dobrega sadu rodiijo. Časno in večno srečo ne le samo svojih domačih, ampak tudi njih tovaršev in tovaršic, in vseh, s kterimi bodo oni kedaj živeli, imaš ti v svoji roci, pa tudi njih časno in večno nesrečo. Od tebe terja sv. cerkev pridnih kristjanov, dežela zvestih podložnih in človeško društvo verlih udov, ki imajo biti neomagljive podpore občnega blagra. O koliko sreče ali nesreče zamore iz ene same hiše izhajati! Ona je ali shramba neprecenljivih zakladov, po kterih celi rodovi obogatijo, ali pa je živo gnjezdo hudobij, ki se iz nje kakor strašna povodnja nad cele narode razširajo, in med društvom v pozneje veke razlezujejo. Ena gárjeva ovca celo čredo okuži; ena malopridna hiša, v kateri pregreha brez strahu nesramno gospodari, pa zamore cele soseske, fare in dežele spriditi. Unstran pa tudi ni popisati, koliko sreče in blagoslova iz keršanske hiše izvira, v kateri je pošten hišnik res skerbni dušen pastir svojih izročencev, domači pa njegove pridne ovčice.

Dragi poslušavci, in seosebno vi hišni očetje! Gotovo se je vam pri tih mojih kratkih besedah še nekoliko v glavi posvetilo, kako imenitna da je keršanska hiša, in koliko časne in večne sreče zamore iz nje prihajati. Pa bi gotovo tudi radi vedeli, kaj je storiti in kako ravnati, da si bodo vaše hiše to imenitnost ohranile in bodo v resnici nevsahljivi vrelci časnega in večnega blagra in cerkvi božje podobne. H koncu vam hočem to v kratkem povedati.

Sploh si, gospodarji vi, prizadevajte, da bodo vaše hiše vredno prebivališče nebeškega gosta Jezusa. Kjer Jezus stane, tam je nevsahljivi studenec časne in večne sreče. Sprejeti Jezusa pa bodo vaše hiše le tedaj vredne, če bo v njih stanoval:

a) Strah božji in strah pred grehom. Zapišite si toraj, vi hišniki, zapovedi božje na hišne vrata, kakor je to Bog po Mojzesu Izraelskemu ljudstvu naročeval, da jih bodo domači

vedno pred očmi imeli; pa tudi glejte, da jih bodo spolnovali. Če ste pa vi gospodarji in gospodinje sami nemarni, če svojim otrokom in podložnim greh spregledujete ali preveč prizanašate, Jezus ne bo pri vas prebival. Ako bo pri vas pregreha doma, bo kmalo vsa sreča in ves blagoslov iz hiše pobegnil. Pobožnost je temeljna podlaga keršanske hiše, njeni vogeljni kamen pa Jezus Kristus.

V vašah hišah naj b) stanuje: pravica. Ko se je pri neki gostiji prašalo, ktera hiša da je nar boljša, in ktere hiše prebivavci so nar srečnejši, je ajdovski modrijan Solon odgovoril: „Tista, v kateri ni nič shranjenega, kar bi bilo po krivici pridobljeno — v taki hiši je mir in veselje.“ Poslušajte tedaj danes Caheja, ki pravi: Gospod polovico svojega blaga dam vbogim, in ako sem koga za kaj ogoljfal, povernem čveterno. Naj bi si ga vi hišniki v lep zgled vzeli, in ne obteževali svoje vesti s krivičnim blagom, storjeno škodo pa skerbno poravnali, da bi vas enkrat takošno blago v večno pogubljenje ne potlačilo. Akoravno bi pa v vaših hišah vse druge čednosti stanovale, in bi vam tudi dobrih del ne manjkalo, bi vendar nič ne pomagalo, če bi prave keršanske ljubezni med seboj ne ohranili.

Vaše hiše naj bodo c) hiše ljubezni in sprave. V hiši, v kateri prepir in sovraštvo gospoduje, in se domači med seboj kakor kače pikajo, v taki hiši, ljubi moji, Jezus ne more stanovati. Le tam, kjer si domači kakor otroci enega Očeta v nebesih s pravo ljubeznijo vzajemno roko podajo in eden drugemu pri časnih opravilih, verh tega pa tudi še v nebesa pomagajo: tamkaj Jezus, sama živa ljubezen, rad prebiva, tamkaj je neminljivi vir veselja, sreče in žegna božjega. Če bojo tedaj, gospodarji vi, vaše domačije hiše bogaboječnosti, pravice in ljubezni, bojo resnično cerkvi božjej podobne in Jezus bo vsredi med vami. Z veseljem gleda usmiljeni Oče na vsako tako keršansko hišo z nebes, in kolikor se vzdigajo k njemu molitve pobožnih prebivavcev, rosi milost božja obilno na nje.

S k l e p.

Tako ste danes, dragi moji, spoznali, kako imenitne da so keršanske cerkve in keršanske hiše; slišali ste, kaj imate

storiti, njuno čast ohraniti in bolj in bolj povečati. Gorečnost za vežo božjo naj vas toraj vselej vodi, kajti ona je hiša zveličanja, pa tudi nikdar ne pozabite, da je hiša, v kateri prebivate, ravno kakor mala cerkev, in opravljajte Vsemogočnemu v njej vredno službo, da vam bo v nji zveličanje došlo. Široka pot pelje z cerkve božje v pošteno keršansko hišo, po kateri si njeni prebivavci gnade božje domu nosijo, od tod pa sega lestvica do nebeške krone, ki je vsem pripravljena, ki Boga ljubijo. Amen.

Pridiga za 22. nedeljo po binkoštih.

(Bog vse vidi in vse ve; gov. L. D.)

„Jezus pa je poznal njih hudobo in je rekel: Kaj me skušate, hinavci?“ Mat. 22, 19.

V v o d.

Veliko judovskega ljudstva je Jezusa imelo za obljubljenega Mesija; zato so tudi za Jezusom povsod povsod derli in željno poslušali njegove nauke in gledali njegove čudeže. Jezus pride k velikonočnim praznikom v Jeruzalem in je veliki torek v tempeljnu učil. Obleglo ga je bilo čuda veliko ljudi in so ga zvesto poslušali. To pa je farizejem močno merzelo, hudo so se jezili. Radi bi bili Jezusa pred ljudstvom v sramoto pripravili, naj ljubše bi jim bilo, ako bi se ga mogli čisto znebiti. Kaj storijo? Oni se posvetujejo, kako bi Jezusa v besedi vjeli in potem zatožili. Kaj toraj počnejo? Nekteri mlajši farizeji stopijo z hlapci rimskega cesarja pred Jezusa in mu prav sladko rečejo: Učenik! poznamo te in vemo, da si resničen in božjo pot prav učiš; prepričani smo tudi, da se nobenega ne bojiš, in ti ni mar za nikogar, kajti ne gledaš in ne poslušáš na ljudi. Povej nam povej, kaj se ti zdi, ali se sme dacija dajati cesarju ali ne? Prav zavito so mu jo bli nastavili! Ako bi bil Jezus odgovoril, da ni treba cesarju dacije dajati, bi ga bli kmalo popadli, kot šuntarja ljudstva zatožili in gotovo k smerti peljali. Ako bi bil Jezus rekel: Prav je cesarju dacijo odrajtovati, bi bili farizeji hitro zavpili rekoč: Glejte ljudi, kako da ste abotni; vi za tim človekom povsod greste, in za Me-

sija ga imate; pa ni temu taka, on vas ne misli rešiti rimske sužnosti, saj ste sami slišali, kaj je rekel: Dolžni ste, cesarju dajico plačevati. —

Presneto zvito so jo bili zduhtali, že so se veselili, da ga imajo, — Jezus pa vidi njih černe serca, spozna njih hudobo in pravi: Kaj me skušate, hinavci; in slišali ste, kako modro jim je bil odgovoril. Tako se je bil odrezil, da ni razžalil ne rimskega cesarja ne judovskega ljudstva.

Zavito in skrito so farizeji Jezusu jamo kopali, pa on je vidil in vedel, kaj v sercu kuhajo, njemu so bile jasno znane vse tudi naj skrivnejše misli. Jezus je bil pravi živi Bog, Bog pa je vsevedoč, Bog vse vidi in ve. Ravno od te resnice hočem vam danes govoriti in kazati:

„Kaj nas uči ta sveta resnica: Bog vse vidi in vse ve“. Le zvesto poslušajte!

Razlaga.

Bog je vsegaveden: ve vse, kar je, kar je bilo, in kar še bo; ve vse naše nar skrivniše misli in želje, toraj mu ne moremo nič prikrivati. Da je Bog res vsegaveden, od tega se lahko prepriča naša lastna pamet. Ona nam pove, da delavec ve za delo svojih rok, in ga med vsem drugim pozna in razloči. Bog pa ni vseh reči le vstvaril, on jih tudi ohrani. Od njega, iz njegovih rok je naše telo in duša z vsemi močmi in zmožnostmi. — Pa tudi v sv. pismu se skoraj na vsaki strani kaj od božje vsegavednosti bere. — Dobro so mi znane vse misli vašega serca, se pritožuje Gospod Bog pri preroku Ecehielu. In kraljevi prerok David lepo prepeva: „Gospod! ti pregleduješ in me poznaš. Ti veš moje djanje in nehanje. Ti zastopiš od dalječ moje misli; koder hodim ali kjer ležim, ti je dobro znano. Ti si vse moje življenje že previdil, ko moj jezik še besedice ni pregovoril. — Poglej Gospod! ti vse veš prihodnje in pretečeno“. Jezus sam nam je v novem testametu od te božje lastnosti obilno pravil: Vaš Oče dobro ve, česa da potrebujete, predenj ga prosite. Vaši lasje na glavi so vsi razštet! Vrabec ne pade s strehe na zemljo, da bi Oče nebeški zato ne vedel! Zato se ne bom vpiral vam to resnico, ki je

tako znana, dalej skazovati, ampak raj povedal, kaj da naj se iz te lastnosti učimo.

1. Misel: „Bog vse vidi, Bog vse ve“, varuje človeka pred grehom, in mu pomaga hude skušnjave premagovati. Le v tim se tolikanj greha stori, da ljudje eden drugega zapeljujejo rekoč: „Nihče naju ne vidi, nihče ne sliši; ni se treba nič bati, nobeden ne bo od tega kdaj kaj vedel.“ Ali pregrešno in hudobno je tako govorjenje že samo na sebi, in kaže, kako malo in slabo vero da imajo taki ljudje. Nihče me ne vidi? nihče ne sliši? Sv. vera na glas vpije: Človek! pazi na svoje dela, in nikar ne pozabi, da Bog vse vidi, in vse ve. Njegovim bistrim, svitlim očesom ni clo nič prikritega; nobena misel, noben občutlej, nobeni nagibki našega serca mu niso neznani. Njegovo oko vse vidi, kar se na še tako skrivnih, samotnih in temnih krajih godi, ravno tako, kot bi se pri svitlem solncu opoldne godilo. Zastonj sta se Adam in Eva pred Bogom skrivala, vidil nju je, kaj da sta počela, in k odgovoru nju je tudi tirjal. — Ko je Kajn le strašni sklep storil svojega brata vmoriti, je Bog njegove hudobne misli že poznal; predenj jih je v djanji spolnoval, ga je svaril, in od grozovitne hudobije odvraceval, da je nikar ne stori. — Silno nespametno je tedaj, se v greh dati zapeljati, ali zato lahko-mišljeno grešiti, ker se zapeljujemo in zapeljivo obetamo, da nas nobeno človeško oko ne vidi. Raj se vselaj, ko nas greh mika, ali v greh nas kaj napeljuje, spominjajmo: Bog vse vidi, Bog vse ve, on, ki me bo enkrat po mojih delih pravico sodil; ta misel je že mnogo ljudi marsktere pregrehe obvarovala. Nedolžni Jožef hudo v greh napeljevan, se je le na to vižo greha obvaroval, da je vsegavednega Boga pred ocmi imel, in na glas zavpil: Kako smem v pričo mojega Boga v tolikšni greh privoliti? — Nedolžna Suzana je vidila, kaj da jo čaka, ako zapeljivima starcoma v greh ne privoli, pa ohranila si je nedolžnost, da je rekla: Rajši brez greha pridem vama v roke, kot pa da bi grešila pred oblicjem živega Boga.

V četertem stoletju je živela v Egiptu silno pohujšljiva ženska Tais po imenu. Sv. Pafnuci, brumen pušcavnik, zve od nje, kaj da počne; bil je silno žalosten, in je premišljeval, kako da bi jo pred daljnim grehom in večnim pogubljenjem obvaroval,

jo še na pravo pot pripeljal. Od sv. Duha razsvetljen se nekega dne prav imenitno napravi, ter gre k nji, kakor so jo drugi pogosto obiskovali. Tais ga vodi iz ene izbe v drugo, pa kamur Pafnuci pride, se dela, kot da bi ga groza bilo, kot da bi se koga bal. Poslednjič ga pripelje v nar bolj skrivno izbo, ali Pafnuci se le trese in boji. Vse nejevoljna se Tais nad njim zagrozi: Kaj se vender bojiš? Semkaj ne pride nobeno človeško oko; se hočeš božjemu očesu skriti, pod vso mojo streho ne najdeš nobenega takega kraja, da bi te ne vidilo. Zdaj Pafnuci za besedo poprime, in jo bistro popraša: Kaj Tais! mar veruješ, da je Bog. Kaj pa da verujem, mu je odgovorila, tudi verujem, da je pravičen, ki bo dobre z dobrim poplačal, hudobne večno v peklu kaznoval. Oh Tais! se Pafnuci začudi, ti vse to veruješ; kako je pa mogoče, da vpričo vsegamogočnega in povsodipričujočega Boga tako hudobno iu razujzdano živiš? Globoko v serce so ji segle te besede, vsa skesana se verže možu k nogam, se od zdaj oistro pokori, in čez dolgo vsa spokorjena vmerje. Greh ima že to lastnost, da se priče boji; zato nisem vstani boljšega navka dati, kot ga je stari Tobija svojemu sinu dajal: „Imej vse svoje žive dni vsegavedočega Boga pred očmi, in glej, da kdaj v kaj takega ne privoliš, kar bi ga znalo razžaliti, in je zoper njegove zapovdi. Bog vidi te, vari greha se!“

2. Misel: „Bog vse vidi, Bog vse ve“; njegovo sv. oko me povsodi spremljuje, in moje dela presojuje, človeka k dobremu spodbada in priganja. Posli, najemniki, če je gospodar blizo njih, pridno delajo; če poglavar med uradnike stopi, da jih pred očmi ima, vse dela in piše; če učenik v šoli otroka pred ocesom ima, šolarček v bukve gleda, in jih pridno prebira. Tako bi se imeli prizadevati mi, da nevtrudoma in natanko svoje dolžnosti spolnujemo, dasiravno nas nihče ne vidi, nihče ne pohvali; zadosti naj nam bo, da nas Bog vidi. Bog me vidi, si mislimo v svojih molitvah, pri svojem premišljevanji, pri svojih željah in zdihlejih. Bog me sliši, si mislimo, ko bližnega svarimo, ko nevedne otroke ucimo. Bog me vidi, ko vbožčeku svojo dobrotljivo roko stegnemo, da mu kaj podamo. Z eno besedo: Ta misel: Bog me vidi, Bog me sliši, naj bo vedno naša tovaršica pri vseh opravilih in delih,

pri pogovorih, mislih in željah, kakor nam je tudi Jezus tako pogosto, tako ljubeznivo priporočeval: „Ko ubogajme daješ, naj ne ve levica, kaj da dela desnica. Ko molite, nikar ne delajte, kot hinavci, ki po shodnicah se potikajo, na voglih nastavljajo, da jih ljudje vidijo in hvalijo. Ti, ko moliš, pojdi v hram, duri za seboj zapri, in moli na skrivnem, in Bog, ki vse vidi, ti bo obilno povernil“. Tako je ta misel Bog me vidi, starega Tobia priganjala, da je po noči merlice pokopoval. — Na tihem in bolj sama sta živela sv. devica Marija in njen mož sv. Jožef, tudi pobožni pastirčki iz Betlehema; stari Simeon in bogaboječa Ana in so služili vsegavedočemu Bogu med tim, ko so Farizeji iskali le človeške hvale. — Od sv. Elizabete, Ogerske kraljice se bere, da je pogosto o polnoči vstajala, drugo polovico noči le v molitvi prečula, po dnevi na tihem revne in bolnike obiskovala, se pogosto v izbo zaklepala in volno za vboge tekala. Naj bi tudi mi takole imeli Boga pred očmi, in svoje serce pri njem; lahko bi se nam vse zdelo, bi voljno poterpežljivo opravljali vsako delo, in vse bi večnega plačila dosti v sebi imelo.

3. Misel: Bog vse vidi, Bog vse ve; on Oče nebeski ve, kako da se meni godi, on tudi ve, zakaj da se mi tako godi, človeka v britkostih in težavah, križih in nadlogah nekako tolaži, in ga čudno z močno serčnostjo navdaja. — Jakopu, ko je moral očetov dom zapustiti, je bilo silno težko pri sercu; mislil je, da je Bog le v njegovi domači deželi pričujoč; ko je pa od Boga v spanji podučen bil, da bo on povsodi njegov varh, kamerkoli bo šel, da ga bo spet srečnega v njegovo domačo deželo pripeljal nazaj, je bil ves potolažen in prav vesel. — Joba je žena zapustila, prijatli ga mnogih grehov dolžili, pa sam sebe je vedel tolažiti: V nebesih je moja priča, da sem nedolžen, in on, ki me pozna, je v visokosti. — Čista Suzana k smerti obsojena je glasno molila: Večni Bog, tebi so znane nar skrivniše reči, — ti vse veš, preden se kaj zgodi, tudi veš, da so ti po krivem pričali zoper mene. — Misel: Bog me vidi, Bog je pri meni, Bog me zapustil ne bo, da sta ravno me zapustila oče in mati, je tolažila pobožnega Davida, da je razveseljen v britkostih in težavah ves v božjo voljo vdan molil: Ko bi ho-

dil tudi po sredi smertne sence se vender ničesa ne bojim, ker si ti o Gospod! pri meni. — Tako so se tolažili apostoli in prvi kristjani, ki so jih brezvestni ajdje nevsmiljeno preganjali, sovražili, morili. V svojih britkostih in martirah so imeli Jezusove besede pred očmi in v spominu: Glejte jaz sem pri vas, vse dni, do konca sveta.

Ravno tista sv. Elizabeta, od ktere sem popred pravil, kako da si je zavoljo vsegavedočnosti božje za lepe čednosti, dobre dela prizadevala, je bila hudo tožena, kakor da deželske denarje vbogim deli in jih preveč zapravlja; bila je vsega svojega premoženja obropana, iz dežele pregnana, da je bila primorana s svojimi tremi sinovi pri ptujih ljudeh kot beračica kruha prositi, da je sebe in sinove pri življenji ohranila; pa pri toliki revi in nadlogi se je tolažila, da je Bogu znana njena nedolžnost in da je on njen varh, ki je tudi v stiskah zapustil ne bo. Takih lepih zgledov bote sami obilno našli, kolikorkrat bote sv. pismo ali življenje svetnikov v roke vzeli. Na vsaki strani bote brali, kako da se je ta ali uni v svojih britkostih in težavah s tim tolažil, da je Bogu vse znano, da je Bog pri njem, da Bog vse vidi in ve. — Naj še tudi nas, dragi moji bratje, preljube sestre! ta misel lepo tolaži v nadlogah, nesrečah, križih, težavah, boleznih in bridkostih, da jih bomo poterpežljivo, voljno, v božjo voljo vdani prenaševali, si zaloge za nebesa z njimi nabirali. Z mislijo: Bog me vidi, Bog je pri meni, Bogu je vse znano, karkoli in kjerkoli se kaj zgodi, se tolažite sosebno vi vbogi otroci, ki očeta in matere že več med živimi nimate, in ste sami sebi prepuščeni na svetu ostali. Se tolažite ve zapuščene vdove, vbogi sromaki, revni bolniki, vi preganjani in od nesreče stiskani. Večkrat se spominjajte: Bog je pri meni, Bog vidi moje terpljenje; Bog mi je obljubil, da bo vse, karkoli iz ljubezni do njega prenašam in preterpim, obilno povernil in poplačal. Bog je pri meni, in me vidi terpeti, nikoli ga ne bom zapustil ali kaj ga razžalil, tudi on mene ne bo zapustil, in mi privolil tam gori pri njem vekomaj živeti.

S k l e p.

„Bog vse vidi, Bog vse ve“, nosite to misel, vedno v svojem sercu, imejte jo vselej pred očmi, priserčni bratje in

sestre; varovala vas bo hudobe in greha, — priganjala obilno dobrega storiti in svoje dolžnosti zvesto spolnovati, — tolažila in razveseljevala vas bo v vaših težavah in nadlogah. Pred Bogom bote tukaj hodili in delali, tamkaj pa pri Bogu se večno veselili. Dajali bote tukaj Bogu, kar je božjega, tamkaj bo pa Bog vam dal svoje obilno in večno plačilo. Amen.

Pridiga za 23. nedeljo po binkoštih.

(Dušna smert je smertni greh; gov: L. F.)

Eden višjih je prišel in ga molil, rekoč: „Gospod moja hči je zdaj umerla.“
Mat. 9, 18.

V v o d.

Kdor hoče resnično žalost viditi, naj pogleda v hišo, v družino, v kateri človek umira. Naj že smert pride po očeta, ali po mater, ali pa naj pobere otroka, in ga sterga iz maternih rok. Kakšna žalost in bridkost se bere po vseh obličjih! Vsakteri bi rad pomagal; vse si prizadeva, vga-sujočo iskrico življenja vnovič vpihati; pa vse zastonj, smert ne spusti več, kar njena merzla roka prime. Kar si izvoli, mora ž njo pod černo zemljo. Kedar umira hišni oče, kako prosi in sklepa žalostna žena, da bi Bog otročičem ohranil skerblijivega očeta! Ali pa umira hišna mati. Oče in otroci obdajajo postelj, bi radi še nazaj obderžali dušo, koja hoče zdaj zapustiti truplo ljubljene skerblijive matere. Skerbi moža, kdo bo pri otrokih in v hiši njeno mesto opravljal. Ali pa je angelj smerti prišel po otroka v mladosti, da bi ga vzel starišem iz rok in njegove dušo stvarniku in odrešeniku v roke izročil; kako pogosto tečejo solze iz očíh staršev. Ne morejo ga viditi terpeti in vender ga ne morejo zapustiti, vejo, da bo le smert konec terpljenja, ali ah na smert se še spomniti ne smejo. Vse bi radi storili, da bi le še za nekaj dni si umirajočega ohranili.

Lepo vidimo to skerb na očetu Jairu v današnjem sv. evangeliu. Jair zapusti umirajočo hčer in hiti k jezeru Genesaret, kjer je Jezus učil; v njega je zaupal, k njemu je šel

pomoči iskat. Bil je eden višjih, pa vender je pred Jezusom se tako ponižal, da je pred njega pokleknil in ga prosil: „Gospod moja hči je umerla.“

Ali žalostnejši, ko telesna smert, hujši in strašnejši je neka druga smert; za to smertjo nam ne umerje kdo naših znancov, naše žlahte ali naših bližnjih; umerje nar imenitniši in nar več vredni del vsakega človeka; umerje sama neumerjoča duša, ali bolj prav, zapade neumerjoča večna duša neumerjočemu večnemu terpljenju. In ta dušna smert je smertni greh. Pokazati vam hočem, kako nevaren in strahoviten da je smertni greh; poslušajte!

Razlaga.

Vidimo v današnjem evangelju Jairovo hišo polno ljudi; vsi jokajo in žalujejo po edini mladi hčeri, ktero je smert kakor cvetečo rožo staršem vzela. Zakaj pa vunder taka silna žalost, ker vsak ve, kar apostelj uči: „Vsakemu je odločeno umreti.“ To resnico res vsakdo spozna, pa vunder noben ne more človeških občutkov tako premagati, da bi ga spomin na smert vsaj nekoliko ne pretresel, ali pa da bi po smerti svojih ljubih nobene žalosti ne občutil. Poglejmo pa greh, dušno smert, ktera je veliko, ja neizrečeno večja zguba, po kateri bi imeli občutiti nar večje žalosti. Ali oh koliko jih je, da bi zavolj te smerti žalovali, ali pravo resnično žalost občutili! Vprašajmo se, kaj je greh, in odgovorili bomo, kakor nas keršanski nauk uči: greh je prelomljenje božje postave, je razžaleenje božje. Ali kateri ali koliko jih je, da bi prav premislili, kaj te besede rečejo in pomenijo! Ja, resnica je: „Greh je razžaljenje božje“ — ali ko bi zraven spet prevdarili, kdo je ta, kogar greh razžali, in kdo smo mi, ki ga tolikokrat in tako lahko žalimo, grozno bi se zavzeli, kako moremo grešiti in Boga razžaliti. Najte nas sedaj pogledati, kaj je greh, da bomo vidili, kako nevarna in strahovita da je dušna smert, in si resnično predvzeli, vse, tudi smert rajši preterpeti, kakor le enkrat grešiti in Boga še razžaliti.

1. Greh je radovoljno prelomljenje božje postave in to je nar ostudniša nar strašnejša nepokorščina do Boga. Že koj po stvarjenju sveta je Bog ljudem oznanil: „Jaz sem Gospod

tvoj Bog.“ Bog je tedaj naš gospod in mi njegove stvari. Nja volja nam je postava, katero imamo dopolnovati. Svoje voljo nam je pa Bog razodel v 10 zapovedih na gori Sinai danih, in jo nam še vsak dan razodeva vsakemu po njegovi vesti. Kako lepo nam govori: „Ljubi gospoda svojega Boga, v njega veruj, na njega zaupaj.“ Kaj stori pa grešnik: Kdo je Bog? prederzno bara in ne pozna ljubeznjivega očeta in gospoda, kateremu bi imel pokoren biti. Spet Bog govori: „Spoštuj očeta in mater, ne ubijaj, ne presestuj.“ Ali ušesa grešnikov so se oglušile; božjih postav ne porajta, je nepokoren svojemu Bogu. Nepokorni so bli angeli, katere je Bog zavolj nepokornosti in prevzetnosti zaverigel; nepokorna sta bila prva dva človeka v paradizu, ko sta božjo prepoved prelomila; nepokoren je vsak grešnik, vsak greh strašna nepokornost do Boga. Vse stvari, kar jih je Bog stvaril, so mu pokorne, le migne in vse se podverže vsegamogočni volji božji, le sam človek, nar popolniša stvar, kateremu je nar več moči in popolnosti podelil, je njemu nepokoren. Oh kakšna grozna in strašna hudoba!

2. Greh je pa tudi zaničevanje in razžalenje božjega veličastva. Bog, gospod nebes in zemlje, in človek reven červček po božji besedi vstvarjen; in ta se prederzne grešiti in Boga zaničevati, Boga, kateremu so vse stvari pokorne, katerega Kerubimi in Serafimi častijo, kateri po svojem dopadanju kralje in mogočne ponižuje, slabe in ponižne pa povišuje. Prestrašite se te strašne misli, in vendar je taka. Kader se hočemo v greh podati, stoji nam na eni strani Bog in nas prosi: „O ne prelomite moje postave, ne zaničujte moje volje. Pripravil sem vam veselje in zveličanje za večne čase. Ali ga bote zaverгли?“ Njemu nasproti stoji pa hudobec ino bi nas rad na svojo stran pripravil, nam prav lepo in zapeljivo pred oči kaže časne sladkosti greha, nja grenkosti pa skerbno zagrinja, nam, kar je mogoče, greh zlepšuje in pomanjšuje. Nas vabi, kliče, vleče, v vseh zvijačah umen in zmodren; oh grešnik se njemu poda, se odverne od Boga, zapusti večno veselje in leti za kratko goljivo sladnostjo, gre v zanke mu od hudega nastavljenega. Ljubi! ali to ni zaničevanje, razžalenje božje časti? Serdimó

se in sovražimo Jude, kako so mogli nedolžnega Jezusa k smerti obsoditi in morivca in roparja Baraba spustiti; jezimo se in sovražimo Judeža, da je Jezusa za 30 srebernikov, za ta nevredni kup prodal, pokaj bi se pa sami čez se ne serdili, ker čednost, čisto vest, nedolžnost duše, ker samega Jezusa tolikokrat in za tako lahek nevreden kup prodajamo! Ali ne vemo tudi, da Bog vse ve in vidi. Kje bi mogli kak kotiček dobiti, da bi se pred Bogom mogli zakriti. Bi šli na višavo, bi zlezli pod zemljo v nar globokejšo globočino, povsod bi morali reči: „Ti o Bog si tudi tukaj, si povsod, pred teboj je nemogoče se zakriti.“ Ali se pa te resnice tedaj spominjamo, kader grešimo? Pred božjim obličjem, pred božjimi vselej odpertimi očmi greh za grehom doprinašamo, pred očmi nar svetejšega Boga, kateri greh nar več sovraži. Ali ni tedaj greh nar večje zaničevanje božje časti.

3. Greh je nar hujša nehvaležnost do Boga. Več, ko kak človek dobrot od dobrotnika prejema, večja in gerša je tudi nehvaležnost. Ljubi, ali bi mi bli v stanu, vseh dobrot sošteti, ktere smo od začetka našega bitja že prejeli ino še dobivljamo? Prej bi pesek globokega morja ino zvezde širokih nebes mogli sošteti, pred da bi te dobrote le premisliti mogli. Kdo nam je dal pamet in spomin, dušo in vest? zakaj je Bog stvaril svet, sonce in vse stvari; ali ni sam Bog rekel, da je vse zavolj nas ustvarjeno in da je vse človeku podvergel? Zakaj je pa človeka stvaril? da bi zveličan bil. Zato je prišel božji Sin na svet, in je 33 let v človeških revah preživel, v terpljenju in sramoti na križu končal, je zakramente postavil, nas v pravo cerkev poklical, nam oznanuje svojo sv. besedo, nas posvarja ino uči po tej svoji besedi. Ali kako bi si upal, vse dobrote sošteti, kterih nam nezapopadljiva dobrotljivost in ljubezen božja deli. Vprašajmo se sami, ali bi mogel Bog za nas še več storiti, ali ne sme vso hvaležnost od nas tirjati; ali mi potem nismo dolžni, vso ljubezen do tega imeti ino skazovati, kterega ljubezen do nas je neskončna. O ja, Bog tirja in pričakuje od nas ljubezen, hvaležnost, ali oh, o strah je, kako gerdo mi njemu vračamo. Nehvaležni smo, in tako vračamo dobrote, in kar nam je k dobremu dal, k hudemu upotrebujemo. Pamet, voljo, vest k

hudemu navajamo, serce, ktero bi imelo Boga ljubiti, ljubi greh in vse časne reči več ko Boga, oči, ktere bi imele samo spodobne reči iskati in gledati, se pasejo po nesramnih rečeh, ušesa se nar rajši odpró nespodobnim marnjem, se pa zaperajo pametnemu nauku, jezik, kteri bi imel Bogu čast dajati, kolikokrat jo le Bogu krade in Boga žali! Blago in zamoženje trosimo za svoje pregrešno življenje, — ja tudi sv. zakramente — oh kolikokrat jih grešnik k hudemu upotrebuje, in Boga žali. Boga po nevrednem prejme! Ali je to naša hvaležnost za toliko dobrot, je to naša ljubezen za neskončno ljubezen božjol? Naši grehi so nar gerša, nar ostudniša, nar černiša nehvaležnost do Boga. Iz ljubezni do nas je Kristus svojo kri prelil, po grehu pa storimo, da je zastonj za nas prelita. Vnovič ga križamo in njegovo terpljenje ponavljamo. Njemu, kteri je svoje ljubeznjivo serce nam celo odperl, in vse storil, vračujemo tako nehvaležno! Zdi se mi, kakor da bi nam vsem rekel besede: „Ako bi me sovražnik razžalil, bi še mogel prenesti; da me pa vi, kristjani, moji bratje in sestre, moji sini in hčere, moji ljubljenci in izvoljeni, to me boli, tega ne morem prenašati!

S k l e p.

To je greh; — slišite in pomnite, da je strašna nepokornost do Boga, hudo zaničevanje božje časti, in nar gerša nehvaležnost, ja še več, po grehu zgubimo gnado božjo, vkončamo Kristusovo za nas prelito kerv, nismo več brati Kristusovi ino dediči nebeškega kraljestva. Vse to stori greh. O da bi nam bilo to vselej in posebno tedaj živo pred našo dušo, kader se lahkodušno in nemarno v greh podamo zavolj minljive in goljfive grešne sladkosti, se podamo v nevarnost, večno veselje zgubiti. Najte da nas uči novokerščen mladenč, kako skerbno da se moramo vsega greha ogibati. Nek katoljšk misjonar v Ameriki je vgladal mladenča, pri katerem je vidil ukaželjno serce. Podučil ga in kmalo je bil za sv. kerst in za zakrament sv. rešnjega telesa pripravljen. Pred pa se je moral svojih grehov spovedati. Ko je mladenč sveto rešnje telo prejel, je bil tako vesel, da je misjonarja objel in od veselja so mu solze po licih se vdirale. Kerš. učenik se po-

dajo na drugi kraj, in ko je bilo leto okoli, pridejo spet nazaj. Mladenč gre jim naproti in jih prosi: Oče, bote mi spet pripustili k mizi božji stopiti. Učenik mu odgovorijo, da mora se pred spovedati. Mladenč mu odgovori, katerih grehov bi se mogel spovedati? ali bi še mogel grešiti, ko sem gnado sv. kersta in sv. rešnje telo prejel. Ali je še takih kristjanov, in solze so mu tekale po licih, ki po prejetih sv. zakramentih spet grešijo in Boga spet žalijo? —

Žalibog taki kristjani, kakor je bil ta mladenč, se lahko štejejo, ali toliko večje je število tistih, kateri velikokrat k spovedi hodijo, pa vender Boga le dan na dan žalijo. Pogledajmo tedaj še na očeta v današnjem evangelju. Oče umirajoče hčere je k Jezusu hitel, pri njem pomoči iskat. Jezus je mervto hčer od smerti obudil. Ljubi kristjani! ravno to pot imamo tudi mi storiti, kader je naša duša mervta. Le Jezus jo more spet oživiti. On jo oživi, kadar prejemamo ssv. zakramente. Kader pa Jezus našo dušo spet oživi, oh varimo se, smertno grešiti in jo spet umoriti! Naj da po Jezusu oživljena v Jezusu in v božji gnadi živi! Amen.

Keršanski nauk.

XXXVIII. Glej katekizem: Od zakramenta presvetega rešnega Telesa.

V v o d.

V nebesih mora pač veliko veselje biti! Tam je veličast in sreca doma, ki je cloveški jezik dopovedati, ki je cloveška pamet še zdaj umeti ne more! Vender je bil sv. apostelj Janez tako srecen, da je enkrat v duhu gledal nebeško veselje, akoravno je še na tem svetu bil. In kar je tamkaj gledal, nam v svojem skrivnem razodenju tako lepo popisuje. On pravi: „Potem sem vidil veliko trumo, katere nihcer ni mogel prešteti iz vseh narodov in rodov, in ljudstev in jezikov, ki so stali pred tronom in pred jagnetom, obleceni v dolge, bele oblacila, in so imeli palmove veje v svojih rokah, in so vpili z velikim glasom: rekoč: Čast Bogu našemu, kateri sedi na tronu in Jagnetu!“ (Skriv. raz. 7.)

Kaj mislite, ljubi moji! kdo je tisto Jagne, katerega je sveti Janez v nebesa zamaknjen tamkaj gledal, kateremu vsa nebeška truma čast in hvalo prepeva vekomaj? Glejte! to Jagne nebeško je Jezus Kristus, edinorojeni božji Sin. To je tajisti usmiljeni Jezus, zveličar naš, ki je nekdaj v človeški podobi na tem svetu živel 33 let; ki je ljudstvo učil od kraljestva božjega; ki je zadnič terpel in umerl za nas: zdaj pa tamkej kraljuje v hiši Očeta nebeškega, kjer ga vsi angelji in svetniki molijo; njegovo sveto obličje gledajo in mu večne, hvalne pesmi prepevajo! In glejte! ljubi kristjani! Ta imenitni gospod, veličastni kralj nebes in zemlje, to presveto jagne božje, Jezus Kristus, ki tamkaj v nebesih na desnici božji sedi, ravno tajisti Jezus tudi med nami prebiva noč in dan; čisto blizo nas se znajde; tamkaj v tabernakeljnu je skrit v podobi belega kruha: v zakramentu presv. rešnega Telesa je pričujoč. Po pravici se tedaj ta zakrament nar svetejši zakrament imenuje, ker samega Jezusa, izvirka vse svetlosti, v sebi zapopada. In od tega nar svetejšega zakramenta, od presvetega rešnega Telesa jaz dans govoriti in vam potrebno podučenje dati želim. Te tri reči vam danes razložiti hočem:

1. Kako je Jezus v tem zakramentu altarja pričujoč?

2. Kdaj in kakó ga je upostavil; in

3. Zakaj je ta nar svetejši zakrament altarja upostavil.

Od svetega obhajila se pa danes teden učili bomo. Sveti in imenitni so ti nauki; le pazno in s svetim spoštovanjem jih poslušajte!

Razlaga.

1. Katekizem pravi: Presveti zakrament altarja je nar svetejši zakrament, je pravo Telo in prava Kri našega gospoda Jezusa Kristusa pod podobo kruha in vina. Pod podobo kruha je živo Telo Jezusa Kristusa pričujoče; potem takem tudi njegova Kri in njegova duša; zakaj živo truplo brez kervi in duše ne more biti. Pod podobo vina je pričujoča njegova sveta Kri; po tem takem tudi njegovo Telo in njegova duša; zakaj živa kri brez trupla in duše ne more biti. Pod vsako podobo

je tedaj Jezus cel, popolnoma in bistveno pričujoč: z dušo in telesom, z kervjo in mesom, kakor Bog in človek; tako nas sveta vera uči. Zdaj pa premislite sami pri sebi, ljubi moji! kako imeniten je ta navk; kako prečudne skrivnosti naše svete vere nam razodeva! Glejte! v tem nar svetejšem zakramentu rešnega Telesa je tedaj Jezus pričujoč, edinorojeni božji Sin. V tem nar svetejšem zakramentu je tajisti Jezus pričujoč, katerega je čista devica Marija od svetega Duha spočela in rodila v Betlehenskem hlevu. V tem nar svetejšem zakramentu je tajisti Jezus pričujoč, ki je 33 let na tem svetu živel, tri leta učil po Judovski deželi okoli, ki je pa zadnič tudi terpel in svoje življenje dal za nas! V tem nar svetejšem zakramentu je tajisti Jezus pričujoč, ki je na tretji dan od smerti ustal in se zopet prikazal svojim apostelnom, kateri je pa 40. dan po svojem ustajenju zapustil ta revni svet, in se podal v nebesa k svojemu Očetu nazaj, kjer zdaj sedi na desnici Boga Očeta vsegaogočnega. V tem nar svetejšem zakramentu je ravno tisti Jezus pričujoč, kateri bo pa še enkrat prišel iz oblakov neba sodit nas in vse ljudi! Ravno ta milostljivi Jezus je resnično in popolnoma pričujoč pod podobo kruha in podobo vina, ki se pri daritvi sv. maše Bogu darujeta. Glejte! Jezusa imamo tedaj v sredi med nami; tudi tukaj v tej cerkvi on prebiva; tamkaj v tabernakeljnu svoj tron ima; brezštevilna truma angelov in zveličanih duhov ga tamkaj obdaja; ga moli v globoki ponižnosti, in mu brez nehanja večno čast in hvalo prepeva!

Oj kristjani! kaj si moremo še svetejšega misliti, kakor je rešnega Telesa presveti zakrament! Kako svet je tedaj tudi ta kraj, na katerem sam Jezus prebiva! Vsaka farna cerkev je hiša Jezusova. S svetim strahom napolnjeni, z velikim spoštovanjem vselej pridimo tukaj sem; spodobno in pobožno se pa tudi tukaj zadržimo pred obličjem Jezusovim, pred obličjem pravega, živega Boga, ki je tukaj v tabernakeljnu v nar svetejšem zakramentu altarja pričujoč!

Od nar svetejšega zakramenta, od rešnega Telesa vam danes govorim. Moram vam pa tudi povedati:

2. Kdaj in kako je pa tudi Jezus ta zakrament upostavil? Sveto pismo nam pripoveduje, kako je Jezus enkrat velik čudež storil. Vzel je petero kruhov in dvoje ribic in je 5000 ljudi nasitil. Vse se čudi nad takim delom. Tudi drugi dan potem je množica Jezusa poiskala v mestu Kafarnaum, ker je mislila, da jih bo zopet na tako čudno vižo nasitil. Ali drugi dan jim začne Jezus od drugega, še bolj imenitnega kruha govoriti, katerega jim dati obljubi. On pravi tedaj: Jaz sem živi kruh, ki sem z nebes prišel. Kdor od tega kruha jé, bo živel vekomaj. In kruh, katerega bom jaz dal, je moje meso za življenje svetá. Zdaj se pa judje med seboj prepirajo rekoč: Kako nam zamore ta svoje meso jesti dati? Po tem pa Jezus odgovori: Resnično, resnično vam povem: Ako mesa Sina človekovega ne bote jedli in njegove kerví ne bote pili, ne bote življenja v sebi imeli. Kdor moje meso jé in moja kri pije, ima večno življenje, in jaz ga bom obudil posledni dan; zakaj moje meso je zares jed, in moja kri je zares pijača. Kdor moje mesó jé in moja kri pije, ostane v meni in jaz v njem.“ (Jan. 6.) Z temi besedami je Jezus obljubil, da bo vernim svoje lastno Telo in lastno Kri za dušno hrano zapustil. Judje, in tudi njegovi učenci tega — se vé da — niso še zastopili, kako bi to mogoče bilo, kako se to zgodilo bo. Pa vender je Jezus pri svojih besedah, pri svoji obljubi ostal. In kar je tukaj obljubil, je pri zadnji večerji tako lepo dopolnil. Poslušajte, kako se je to zgodilo. Ko se je zadnja velika noč približala, in ko je Jezus vedel, da je njegova ura prišla, da bo za odrešenje svetá terpeti in umreti moral: je poslal dva iz med svojih učencov, Petra in Janeza v mesto, in jima je naročil velikonočno jagne pripraviti. Bil je ravno veliki četertik. Ko se je bil pa večer storil, je prišel Jezus s dvanajsterimi učenci, in se je ž njimi k mizi vsedel. Ko vsi tedaj pri mizi sedijo in velikonočno jagne zavživajo, jim Jezus z žalostnim glasom pové, da eden iz med njih ga bo še to noč sovražnikom izdal. Zdaj Jezus od mize vstane, se z belim pertom prepaše, in začne svojim učencom noge umivati. S tem jim pokaže, da se bo v kratkem nekaj posebnega zgodilo. Potem se zopet k mizi usede in daleč večerja s svojimi učenci. Kmalo potem

pa z ljubeznivim glasom Jezus reče: Iz serca sem želel to velikonočno jagne z vami jesti, preden terpim; zakaj povem vam: Od zdaj ga ne bom več jedel z vami, dokler ne bo dopolnjeno v božjem kraljestvu. —

Zdaj vzeme Jezus kruh, ki je na mizi bil, v svoje svete roke, Boga zahvali, ga posveti in razlomi in reče: „Vzemite in jejte; zakaj to je moje Telo, katero bo za vas dano.“ To so bile vsega-mogočne besede Jezusove. Kakor hitro je Jezus čez kruh te besede zgovoril, se je kruh na enkrat spremenil v njegovo sveto Telo. Zdaj so se besede izpolnile, ki jih je eno leto poprej govoril, rekoč: „Kruh, katerega vam bom jaz dal, je moje meso.“ Učenci Jezusovi stermijo, vsi ponižni verujejo, in sveto Jezusovo Telo v podobi kruha zavžijejo. — Ravno tako vzeme Jezus tudi kelh z vinom v svoje svete roke, Boga zahvali, ga posveti in svojim učencom poda, rekoč: „Vzemite in pite vsi iz njega; zakaj to je moja kri, kri nove zaveze, ki bo za vas in njih veliko prelita v odpuščanje grehov.“ To so bile vsegamogočne besede Jezusove; kakor hitro jih je čez kelh z vinom izgovoril, na enkrat se je vino spremenilo v njegovo sveto kri. Učenci, ki so njegovo sveto Telo zavžili, vzamejo tudi kelh v roke, in vsi ponižni tudi iz njega pijejo v podobi vina Jezusovo sveto kri. Jezus še pristavi te besede: „To delajte v moj spomin.“ To kar sem zdaj storil, delajte tudi vi. Z mojimi vsegamogočnimi besedami tudi vi spreminjajte zanaprej kruh v moje telo, in vino v mojo kri; zavživajte moje telo in mojo kri za dušno hrano; pa spominjajte se vselej mojega terpljenja in moje smerti na križu! — Tako je tedaj Jezus pri zadni večerji nar svetejši zakrament rešnega Telesa vpostavil, kar vse to v svetem pismu beremo. Oh ljubezen Jezusova, ki je nobeden človek, tudi nobeden angel zapopadel in zgovoril ne bo! — Le v ponižnosti molimo in hvalimo Jezusa v zakramentu rešnega Telesa pričujočega! —

3. Alj zakaj je Jezus ta nar svetejši zakrament altarja vpostavil? — Da vam vse na kratko povem: Jezus je to storil iz same, nezapopadljive ljubezni do nas! Njegova prečudna ljubezen je kriva, da Jezus, če ravno je s svojim človeškim truplom v nebesa šel, pa vonder še tudi pri nas prebivati hoče na skrivnostno vižo v podobi belega kruha do konca sveta. — Posebno je pa Jezus iz dveh vzrokov vpostavil ta nar svetejši

zakrament: 1. V spomin svojega terpljenja in smerti; in 2. da bi dušam vernih hrano za večno življenje dal. a. Da bi nigdar ne pozabili, koliko je moral Jezus za nas terpeti, da nas je odrešil pogubljenja večnega; da bi imeli tedaj vedni spomin na njegovo britko terpljenje in smert na križu, je On ta nar sve-tejši zakrament, svoje lastno Telo nam zapustil. Zakaj On sam je rekel: „To delajte v moj spomin.“ In sveti apostel Paul govori: „Kolkorkrat bote od tega kruha jedli, in od tega kelha pili, bote oznanovali smert Gospodovo.“ —

Kolkorkrat ste tedaj tukaj v cerkvi pri sveti maši, kolj-korkrat k božji mizi pristopite, kolkorkrat Jezusovo rešno Telo tam na altarju izpostavljeno vidite, kolkorkrat tukaj klečite v tihi pobožnosti pred Jezusom: oh vselej se spominajte s hvaležnim sercom Jezusovega britkega terpljenja in smerti za nas! — To vas bo mogočno spodbadalo, vas bo sililo, greh zapustiti, pravično, pošteno, pobožno živeti, da skos vaše hu-dobije ne bote Jezusa vnovič križali. —

b. Pa tudi zato, da bi našim dušam hrano dal v večno živ-ljenje, je Jezus ta zakrament altarja vpostavil. On sam govo-ri: „Moje Telo je zares jed, moja kri je zares pijaca.“ — Ne samo truplo tudi duša svoj živež potrebuje. In ta živež za našo dušo je Jezusovo rešno Telo, ki nas v gnadi božji ohrani, in k vsemu dobremu krepča. Oh koliko skušnjav, koliko hudo-bije in zapeljivosti je na tem svetu! Kako bi se mi slabe stvari grehu mogli vbraniti, ako bi Jezus sam naše duše večkrat ne nahranil in pokrepčal zoper vse naše dušne sovražnike! Jezu-sovo rešno Telo nam pa tudi enkrat popotnica v večno živ-ljenje bo! —

Glejte, ljubi moji kristjani! čudež neizrečene ljubezni Jezu-sove do nas! Ne zadosti, da je za nas tako grozovitno veliko terpel; ne zadosti, da je na križu svojo drago, rešno kri pretil do zadne kaplice, nas odrešiti pogubljenja večnega: On še tudi zmirom pri nas ostati hoče: „Njegovo veselje je, med človeškimi otroki prebivati.“ — „Glejte, jaz sem pri vas do konca sveta!“ tako On sam govori. V tem presvetem zakra-mentu se nam je samega sebe zapustil v dušno hrano, za du-hovno pokrepčanje, za tolažbo in pomoč v vseh dušnih in telesnih potrebah, za popotnico proti dolgi, neznani večnosti.

Oh ljubimo, hvalimo, molimo Jezusa v zakramentu altarja pričujočega! Kakor tebe, o Jezus! v nebesih vsi angeli in svetniki molijo in hvalijo, Tebi večne hvalne pesmi prepevajo, tako naj bo tudi na zemlji od nas in vseh stvari Tebi vsa čast in hvala darovana! Amen.

Nauk od gnade božje.

(Dalje.)

6. Od kod pride, da je človeku gnada božja toliko potrebna?

Vzroki, da je človeku gnada božja toliko potrebna, so poglavitni tile :

a) Ker ima človek, kot božja stvar, vse kar je in kar posede, svoje življenje in vse svoje bitje le od Boga, mora neka zveza med Bogom in človekom vselej obstati, po kateri naj človek nar. višje gospodarstvo božje pomoči potrebuje, brez ktere nikdar nič zaslužnega in zveličanskega doprinašati ne more.

b) Ker je človek z grehom pokažen. Njegov um je za resnico otemnjen, njegova volja za pravico oslABLJENA; nobena natorna pomoč se ne najde, to dvojno dušno rano v človeku ozdraviti; tedaj se vidi potreba nadnatorne pomoči vsega močnega Boga.

c) Velika potreba gnade božje se še bolj iz tega pokaže, ker je človek zavolj svojega telesa na potrebo vidnih pozemeljskih stvari navezan, je v veliki nevarnosti, da bi ga te pozemeljske reči tako vsega ne premotile, da bi se imenitnih duhovnih dobrot, ki so zunej njegovih počutkov, spozabil, in to bi se gotovo zgodilo, ko bi ga neka višja moč ne varovala, in ravno to stori gnada božja.

7. Kaj ali nimamo mar proste volje za dobro in hudo?

Res je, prosto voljo do dobrega in hudega sicer še imamo, to da naša volja je po grehu do dobrega silno oslABLJENA. Vsi smo le bolj k hudemu nagnjeni, torej še pozeleti ne znamemo nadnatornih dobrot, če naše proste volje gnada božja

ne vnema in ne podpira. Sv. Tridentinski zbor pravi: „Prosta volja v človeku ni pokončana, dasiravno je oslABLJena in močno poterta“, to je: Volja človekova, ki je bila pred grehom z Bogom v ljubezni združena, se je čudno lahko k dobremu obrnila; nobeno nagnjenje do hudega je ni motilo. Po doprinesenem grehu pa njegova volja ni bila le samo oslABLJena, ker je tisto lahkoto, se k dobremu obrniti, zgubila, temuč je bila tudi močno poterta, ker jo je moč hudega poželenja k hudemu močno nagnila. In iz tega žalostnega stanu se nje slabost ni zamogla ne iz svoje lastne moči, ne z zgolj natornimi pripomočki vzdigniti, se k Bogu obrniti, v njem pravega življenja in zveličanja iskati.

8. Kaj se hoče s tem reči, da ima človek prosto voljo?

S tem, da ima človek prosto voljo, se hoče reči, da se človek po svojih mislih ali po svoji glavi ali do dobrega ali do slabega brez primoranja nagne, ker mu je oboje odperto, ako ravno ga do vsega dobrega gnada božja vnema in podpira., Zakaj, gnada božja, pravi sv. Avguštín, je neka sveta sladkost, ktera nas sicer meči in nagiblje, brez da bi nam prostost volje odvzela. Ni primoranje, ampak prijetnost, ni prisiljenje, ampak sladkost“. Bog se s prijetnostjo našemu sercu približa, pa ta prijetnost ni kaka sila, s ktero bi nam tako našo voljo ukratil, da bi nam ne bilo mogoče drugač storiti, tudi sladkost, s ktero želji čez naše serca gospodariti, ni tiranska. Če pa le k njemu priti nočemo, nas s tistim obdarovanjem prijetnosti in sladkosti ne navda, s kakoršnim navdaja tiste vse, ktere si sebi podvreči želi.

9. Ali zamoremo gnadi božji zoperstavljatise?

Ker nobena še tako močna gnada božja človeku njegove proste volje ne odvzame, temuč jo le v dobro podpirati želi, se ve, da ji človek, kteri še le raji svojo spačenost, kot pa nje navdihovanje posluša, zoperstati zamore, in ji le prevelikokrat zoperstoji. To sv. Pavel (Hebr. 12, 25) že spozna; torej opominja perve vérne: „Glejte, da njega, kteri govori, ne odveržete. Zakaj ako uni niso odšli, kteri so njega odvergli, kteri je na zemlji govoril, koliko manj mi, ker mi tega odveržemo, kteri nam z nebes govori“. In sv. Tridentinski višji

cerkveni zbor od tega tako pričuje: „Ako kdo terdi, da človeška prosta volja nič na dalje nima opraviti s svojim privoljenjem, kadar jo Bog s svojo gnado gine in prebudi ali pa da bi tej gnadi, ako hoče, ne zamogel nasprotovati, bodi preklet.“

O kolikrat nas Bog ves željen našega zveličanja s svojimi gnadami obiskuje, in si nar pripravniši čas odbere nas k sebi privabiti! Zraven tega se v mnoge podobe zagerne, da bi le pot do našega serca našel in si v njem stanovanje napravil. Zdaj se do nas približa, kot pravičen sodnik, in nas meči z svojim žuganjem; zdaj zopet kot prijatelj, in nas nagiba s dobrotami, zdaj s častjo svojega veličastva, zdaj s prijaznim in jasnim obličjem očetovim nas giniti in na pot našega namena pripeljati; kmalo nam kaže pod našimi nogami večno spečeči plamen peklenski, da bi naš zveličansko prestrašil; kmalo nam zopet nad nami nebo odpre, da bi naše serca z veselimi obljubami vžgal. Kmalo okoli nas bliska in gromi, da bi nas pretresel, kmalo se nam zopet ves krotek in ves tihoten razodeva, ko nam do naših serc govori, kako nečimur in minljiv da je ta svet, kako kratko da je sedanje življenje, uno pa neskončno. Kmalo govori sam s svojim svetim navdihovanjem kmalo zopet po svojih služabnikih, po učenikih, po zgledih pobožnih, ali še clo po drugih stvarih okoli nas. Takole Bog po svoji neskončni in nezapopadljivi modrosti svojim pametnim stvarcem svojo gnade deli, in slehernemu človeku posebej, kakor da bi le njega samega oskerbeti imel, dasiravno se nikogar ne spozabi. In dasiravno on po svoji neskončni in nezapopadljivi previdnosti, kakor gospodar vseh gnad, mnogim ljudem mnoge gnade, in nekterim več kot nekterim podeluje, kot je že nekdaj Gospod dal po Jezusovem nauku prvemu hlapcu pet, drugemu dva, tretjemu en talent, je vender slednjemu toliko gnad podeljenih, ko bi se jih človek le poslužiti hotel, da bi bil lahko zveličan, če je pa pot zveličanja zgrešil, more besedo Izraelcom izgovorjene tudi na se obrniti: „O Izrael! tvoja poguba pride iz tebe,“ ker pravični Bog le od teh gnad odgovor terja, ktere komu podeli. Zraven tega je pa tudi vedeti, da so gnade kot klepi na verigi združene, in če je človeku tudi le en klep v roko podan, če pa tistega v last

sprejme, zadobi z njim veliko več drugih, in če tistega zpusti, vse druge. Torej govori Jezus od tistega, ki je zvest tudi manjemu številu gnad: „Pridi zvesti hlapec, ki si bil pri malem zvest, boš nad veliko postavljen!“

Kteri nasledki nas pa zadenejo, če se gnadi božji zoperstavimo?

Če mi svoje serce vterdimo, ko nas Bog s svojo gnado meči, če mi glas svoje vesti s posvetnim šumom prevpijemo, ali pa z glasom spačene poželjivosti zadušimo, če z neobrezanimi ušesmi glas in opominovanje učenikov in duhovnih dobrotnikov poslušamo, nevarnosti pa hočemo in ljubimo, in le glasu božjega spoznati nočemo, kadar on na vrata našega serca zunej stoječ in pričakajoč terka, da bi mu odperli; se poslednjič vender le njegova poterpežljivost vtrudi in on studenec svojih gnad, ki je bil do zdaj obilno tekoč do nas napeljan, zapre, da le kaka kapljica ali kaka žilica k nam priteče. Zakaj če so lastnosti božje v Bogu tudi neskončne, so v svojih delih po izreku učenikov vender le omejene. Neskončna je postavim vsegamogočnost božja, vender so njegove dela, ali dela stvaritve omejene. Ravno taka je z dobroto in milostjo. V Bogu je njegova dobrota in milost neskončna; vender imajo dela njegove dobrote in milosti do nas neko mejo, neko mejo imajo gnade, ki jih grešnikom podeljuje. Zakaj vsakemu človeku je neka mera gnad sosebno močnih gnad odločena, in ko se te iztečejo, je ta zveličanski studenec zapečaten. Kot pravi sv. apostelj: Bog nam je dodelil gnade, po meri od Jezusa Kristusa odločeni. Bog nar modrejši namreč vse po meri in vagi dela. Če list od drevésa, če las z glave brez privoljenja božje previdnosti ne odpade, koliko manj se zamorejo gnade kaki naključbi pripisati? Je prvič neka mera pregreh, kot vidimo nad Sodomljani. Dasiravno je bil namreč od njih pregreh božji pravični serd že silno zdražen, vender sam reče, da jih še pri tej priči zato ne pokonča, ker mera njih pregreh še ni bila napolnjena. In od mesta Damaska obeta, da mu hoče tri pregrehe odpustiti; zraven mu pa zažuga, da bo njega četerta pregreha mero njegovih hudobij napolnila, mero božjega usmiljenja pa izpraznila. In ktera mera je mera pregreh, je drugič tista mera tudi mera gnad, zakaj ta se ne sprazni, do-

kler se una ne napolni. Uno imenuje sv. Pavel zaklad (pa strašen zaklad v respnici) jeze božje, to pa zaklad božjega usmiljenja.

Ta nauk od mere pregreh in gnad naj nam je naprej poslan v opominovanje, da se slednje gnade skerbno poslužimo, in nismo nerodovitne drevesa brez sadu, in nepridni hlapci, ki prejeti talent zakopljejo. Vender da še bolj skerbni v dobrem obračanju božjih gnad postanemo, še nekatere žalostne posledke zverstama poslušajmo, kateri se iz nemarčnega zapravljenja ali iz lenega opuščanja božjih gnad iztekajo:

1. Pervi nasledek in zleg, s katerim Bog človeka obišče, če on njegove gnade ali nemarčno zapravlja, ali leno opušča, je, da mu Bog svoje gnade odvzame, in to po vsi pravici; zakaj gnada je le dar, in dar se ne da posiliti, ko se ga človek brani, tudi ga ni nehvaležni vreden. Od tega nasledka pa tudi sv. pismo več kot enkrat govori. Po Izaiju 55, 6. preroku Bog sam to Izraelcom napoveduje rekoč: „Moj ljubi je imel vinograd na visokem in rodovitnem mestu. Ogradil ga je, z njega kamnje pobral, in v njega nar žlahtniše terte zasadil, je v sredi njega turn zidal, ter v njem tiskavnico postavil: on je upal, da bo grozdje rodil, pa je vinike prinesel. Zdaj tedaj prebivavci v Jeruzalemu, in možje od Juda sodite med menoj in mojim vinogradom. Kaj mi je bilo več mojemu vinogradu storiti, da bi mu ne bil storil? Zakaj je vinike nosil, ker sem upal, da bo grozdje rodil? Ali zdaj bom pokazal, kaj bom svojemu vinogradu storil: njegov plot bom proč vzel, da bo obropan: njegovo kamnato ograjo bom poderl, da bo po-teptan. Bom njega pustega storil: ne bo obrezan, ne okopan: in bo v njem rastlo robidovje in ternje: in oblakom bom prepovedal na njega dežiti“. Tako nam sveto pismo stare zaveze, nemo več drugih izrekov s temi besedami prvo šibo zavoljo zapravljanja ali lenega opuščanja gnad oznanuje. Pa tudi Jezus leto v novi zavezi poterdjuje. Ali mar ni mislil tega takrat, ko se je približal Jeruzalemu, in ko se je mesto ugle-davši zjokal nad njim, rekoč Luk. 19, 41. i. t. d.: „Da bi bilo spoznalo tudi ti, in zlasti ta svoj dan, kar je v tvoj mir! Zdaj pa je skrito pred tvojimi očmi“. Ali ni te šibe takrat izgo-voril, ko je zdihoval Mat. 23, 37.: „Jeruzalem, Jeruzalem!

kolikokrat sem hotel vkup spraviti tvoje otroke, kakor koklja spravlja svoje pišeta pod perute, in nisi hotlo. 38. Polej, vaša hiša vam bo pusta puščena“ Jan. 8, 21. (to je zapuščena ali gnad obropana). „Jaz grem, in vi me bote iskali in bote v svojem grehu umerli.“

Vender, da jo vemo še bolj pretehtati, kako težka in grenka je ta prva šiba božja zavolj nemarčnega zapravljanja, ali lenega opuščanja gnad, pomislimo nje nasledke nad njim, kateri je z njo vdarjen.

a) Če je človek še tako v drugih rečeh učen, prebri-san, pregnan, postane vender njegov um za spoznanje večnih resnic, za dobre dela, za verno učenost, za vse, kar mu je k zveličanju pomagljivega, ves otamnjen in slep, kakor hitro mu Bog svojo gnado odtegne; kar se večkrat kaže, ker marsikdaj veliko manj učeni vender pa z gnado božjo obda-rovani človek evangeljske nauke in verne resnice celo bolj začuti, spozna in zapopade, kot učeni pa od gnade zapuščeni. Od tega nasledka nam tudi božja beseda govori. To misli Bog, ko je Izaiju preroku govoril rekoč Izai. 6, 9.: „Pojdi in reci temu ljudstvu: Poslušajoči poslušajte, in nikarte ne razumite; pogledjte, kar kažem, in ne spoznajte. — Oslepi serce tega ljudstva, in zamaši njega ušesa: zatisni njega oči, da s svojimi očmi ne vidi, s svojimi ušesmi ne sliši, s svojim sercom ne zapopade, da se ne spreoberne, in da ga ne ozdravim.“ To misli Jezus, ko k svojemu Očetu ne-beškemu moli, rekoč Mat. 11, 25. „Zahvalim te Oče, Go-spod nebes in zemlje, da si leto skril modrijanom in razumnim, in si leto majhnim razodel!“ On hoče reči: Napuhnjenim mo-drijanom in prevzetnim razumnim Bog zavolj napuha in pre-vzetnosti odvzame gnado, z gnado pa luč spoznanja, da se za resnico ne zmenijo, in če jo slišijo, da je vender ne zapopa-dejo. Majhnim pa na učenosti Bog da svojo gnado, če so po-nižni, to je tudi majhni v svojem dozdevanju, in ta gnada jim tako bistro um pojazni, da oni v svojo potrebo, v nauk svo-jega zadržanja in življenja, je vse prepričani ogledajo. In to, kar nam božja beseda dopoveduje, nam zgledi pojasnujejo. Pismouki so imeli bukve prerokov v rokah, tudi učenost jih izlagovati. Drugim dopovedujejo od Mesija in od njegovega

rojstnega kraja, sami pa ga ne iščejo, ne najdejo. Tudi Herodove oči so zatisnjene, um otamnjen. Zakaj? Ker jim je bila vsem tem gnada odvzeta. Veliko bolj priprosti pastirci so bili pa razsvitljeni, ker so se gnade poslužili; in neverni kralji hitro gnadi uho nastavijo in nevedni v bukvah prerokov vendar njega najdejo, ki je bil tolikrat po prerokih oznanjen. Ravno tako nam kaže, kako je um za resnico oslepljen, komur Bog svojo gnado odvzame, zgled farizejev in pismarjev. Priprosti, neučeni, neverci, še clo otroci spoznajo v Jezusu Sina božjega, Odrešenika sveta. Učeni farizeji pa in pismarji so gnado zgubili, in ga zgreše, ne sicer vsi, pa vendar veliki deli. In zopet neverci vseh narodov in dežel hitè pod bandero sv. križa, in v njegovem imenu, komur je ime nad vse imena dano, iščejo mira svojemu sercu, in zveličanje svoji duši; Judje pa, katerim je bil še sosebno Odrešenik obljubljen in poslan, imajo zatisnjene oči, ker jim je bila zavolj nemarčnega obračanja in lenega opuščanja gnada odvzeta. Še bolj vidno se nam to nad sv. Pavlom prikazuje. Kako slepe oči za resnico je on pred svojim spreobrnjenjem brez gnade imel: kako bistre oči je pa kmalo zadobil, kakor hitro ga je gnada obsenčila!

6) Če Bog človeku svoje gnade odvzame, ga zadenejo silno žalostni nasledki ne le na umu, temuč tudi na sercu. Človek je namreč sam sebi, ali svoji lastni pa sprideni volji prepuščen, kar sv. pismo nar hujšim zlegom pripisuje; in ko je sam svoji volji prepuščen, postane njegovo serce po natori, ktera je spridena po grehu, merzlo, ga več ne veseli molitev, ne služba božja, ne božja beseda, ne dobre dela, kakoršne koli naj so. Ravno tako nima premagovanja, to je, ne moči, ne volje se skušnjavam ustaviti, če ga le ta ali ta greh veseli, če si le obeta s tega ali tega greha kak dobiček zadobiti, ali kako strast nasititi. Iz té merzlote zabrede v oterpnenje, in sovraži nje, kateri ga hočejo od hudega zaverniti, kateri ga hočejo k dobremu napeljati. Poslednjič še clo dobrega in pobožnega več prenesti ne more, in če ga drugač ne zamore preganjati, ga vsaj zaničuje, zasramuje, in se mu posmehuje. Ravno tako se poloti božjega in svetega, kar ne razume, ne ljubi, ne časti, da ga zaničuje, kot govori Juda apostelj v svojem listu Jud. 10.: „Leti pa, kar koli ne vedo, to preklinjajo: kar pa

po natori kakor neumne živine vedo, v tem konec jemljejo.“ Ta nasledek že Bog v zgorej opomnjenih besedah po Izaiju dopoveduje, rekoč: „Jaz bom njega (svoj vinograd) pustega storil: ne bo obrezan, ne okopan: in bo v njem rastlo robidovje in ternje: in oblakom bom prepovedal, na njega dežiti.“ Ravno tega nasledka opomni Bog v V. bukvah Mozesovih, rekoč: „Gospod vdari z norostjo, in s slepoto, in divjanjem pameti, da boš opoldne taval, kakor slepec v tami tava, in da svoje pota zgrešiš.“ Ta nasledek pripoveduje sv. Pavel, kadar govori od takih, ktere je gnada božja zapustila, rekoč Rim. 1, 21. 28.: „Oni so se zgubili v svojih mislih, in njih nespačetno serce je otamnelo . . . in kakor oni niso marali, da bi bili Boga spoznali, tako jih je Bog njih spačenemu umu prepuštil, da take reči delajo, ktere se ne spodobijo.“ Tudi zgled tega žalostnega nasledka, vterjenja serca nam sv. pismo odkazuje: Zgled ljudi ob času Noeta; kralj Farao; Salomon; farizeji in pismarji, judje i. t. d.

Listnica.

* Z Celovca. 21. avgusta ob desetih zvečer je presvitla cesarica v cesarskem gradu Laksenburgu povila cesarevičana naslednika. Telegrafne strune so to veselo novico nesle na vse strani obširnega avstrijskega cesarstva. Koj po štirih zjutraj so jeli v Celovcu topovi ali štuki grometi oznanovaje celi kronovini, da je vsmiljeni Oče nebeški vslišal goreče prošnje 40 milijonov zvestih Avstrijancev. Po vseh mestih, ja po vseh vaseh so se opravljale božje službe, cerkvene slovesnosti, pa tudi posvetne veselice. Pa jih ne bomo obširno popisovali, saj jih je vsakdo vidil in tudi sam pri njih vesel priča bil. —

Novorojeni cesarevič je bil 23. avgusta ob dveh popoldne kerščen in imenovan:

Rudolf, Franc, Karl, Jožef.

Kerščeval ga je nj. emin: dunajski knezonadškof Rauscher; zraven je pa bila nar višja gospoda: papežev poslanec, 4 kardinali, nadškofi in škofi, cesareviči in cesarevične; vsi ministri in veliko generalov in drugih dostojnikov. Boter pri kerstu pa je bil presv. cesarjev oče nadvojvoda Franc Karl.

Rojstni den našega cesareviča naslednika je v bukvah avstrijske zgodovine zapisan zlatimi pismenkami; grozno veliko dobrega se je po našem cesvarstvu zavoljo njega godilo in napravilo. Presvitli

cesar je dal 20,000 fl., da se med vboge na Dunaju razdelé; dalej je navkazal, da se na Dunaju napravi obširna bolnišnica za 1000 bolnikov; imenovati se pa ima „Rudolfovišče.“ Nadvojvodinja mati našega cesarja Sofia je darovala 6100, da se cerkve na Dunaju in po drugih mestih popravijo; — nadvojvoda Albreht je izročil vbogim v Peštu in Budimu 2000 fl., podobne dari so darovali tudi vsi uni cesarski nadvojvodi. Posestnik Guido Karasconi oddal je nadvojv. Albrehtu 100,000 fl. za mile in bogoljubne namene, pa vendar 20,000 fl. teh dnarjev ima priti na serbsko vojvodino in Banatsko. Baron Anzelm Rothschild v Beču daroval je 5000 fl., Baron Sina 10,000 fl., in veliki tergovci dunajski vsak po 2000 fl. ali 1000 fl. za uboge in druge bogoljubne namene. Magistrat Dunajski razdelil je 17,000 fl. med špitalnike dunajske po 1 fl. za vsakega; tudi je odločil 400 fl. vsakemu otroku, ki se je 21. augusta na Dunaju rodil. Predstojniki različnih kupčijskih družbin so podpisali zalogo 50,000 fl., da se podpirajo kupčijski pomočniki, ki so ostareli in se živiti ne morejo več. Debrečinska občina je dala 100,000 fl., kot zakladnico za 100 vbogih. Šegedinska soseska je odročila 50,000 fl., da se napravi realna šola. Mesto Linc je založilo fundacijo 10,000 fl., od katerih se imajo letni obresti kot štipendije deliti med sinove Lineskih mestjanov, ki se nahajajo po višjih realnih šolah; Gradski knezoškof Otokar je daroval 1000 fl. za Paulinum; itd. itd.

Take velike dobrote so se delile in tako lepe reči so se napravile v večni in veseli spomin, da nam Avstrijancem je Bog dal careviča naslednika. Skoraj ni mesta ne vasi po celem cesarstvu, ki bi si ne bila kake bogoljubne naprave ustanovila, da bi se 21. augusta 1858 veseli še spominjali vnukov vnuki. — Bog ohrani nam novorojenega careviča, njegove presvitle starše in vso previsoko cesarsko rodovino; Slava!!! —

* Z Celovca. Po smerti rajnega knezoškofa Adalberta so čč. gg: stolni korarji po cerkvenih postavah voljili tako imenovanega general — vikarja. Izvoljen je bil infulirani stolni dekan in prošt Strassburgski vis: č. g. Johan Mihael Ahatz. Imenovani gospod je rojen l. 1779 toraj že 79 let star, pa vendar je še bistrega in jasnega duha, terdnega zdravja in krepke postave; ga viditi ali slišati, misliš, da ima še komaj kakih 50 let. Živa priča, da zmerno živeti in pridno delati človeku življenje podaljša in oslajša. Zdaj je g. Ahatz že tretjokrat generalni vikar, je že kakih 30 let konsistorialni vodja, naj pridnejši in urnejši delavec in duša celega stolnega kapitljna.

Da je škofkerški Adalbert zamerl in da je stolni dekan in prošt Johan Mihael Ahatz za generaljnega vikarja zvoljen, se je v Solnigrad knezonadškofu naznanilo. Po tem je zastran prihodnega škofa odpisal tele priserčene in lepe besede: „Ich bitte den Gott der Erbarmungen und des Trostes inständig, dass er mir die Gnade der Erleuchtung

verleihen wolle, dass ich die inhaltsschwere Aufgabe der Wiederbesetzung des verwaisteten Bischofstuhles von Gurk durch die Wahl eines Mannes löse, der durch Wort und That die grosse — bald noch zu vergrössernde Herde — wirksam zu ihrem ewigen Heile lenke, und die hiezu in der Diözese reichlich vorhandenen guten Elemente mit weiser Umsicht gebrauche.“ — Boga prositi za to veliko gnado, da bi nam po svoji neskočni dobroti in modrosti skoraj spet poslal škofa polnega duha apostoljskega, je tole po celi škofiji zavkazano: vsako nedeljo in vsak praznik naj vsi duhovniki pri daritvi sv. meše molijo kolekto pro eligendo pontifice ecclesiae Gurgensis, — prihodnjo kvaterno nedeljo, ob katerih so se nekdanji duhovniki posvečevali, naj se imajo molitovne ure, to je: po sv. meši naj se presveto rešnje Telo izpostavi in pred njim sledeča molitev opravi: „O Gott! durch die Fügungen deiner Weisheit hast Du unserm Kirchensprengel den Oberhirten Adalbert durch den Tod entzogen, gib uns bald wieder einen Nachfolger zum Bischof, der würdig erfunden werde, der Gurker-Diözese mit heiligen Berufseifer und Treue vorzustehen, damit wir in dem festen Glauben und der freudigen Zuversicht erhalten und gestärkt werden, dass der unsichtbare oberste Hirt Jesus Kristus, welcher seiner Kirche die stette Gegenwart mit seiner göttlichen Kraft bis zur Vollendung der Zeiten verheissen hat, dieselbe auch nie verlassen und das göttliche Werk der Heiligung und Beseligung an den Gläubigen durch seine Apostel fortführen und vollenden werde, durch welche Er sein Reich auf Erden gestiftet und gegründet hat. Dies bitten wir dich durch Jesum Christum etc. Amen.

To zamotano molitev, ktere tudi učeni Nemec lahko in hitro razumel ne bo, smo poskusili posloveniti; kajti mislimo, da se ima ta samo v nemškem jeziku razposlana molitev po slovenskih farah po slovenski moliti. Poskusili smo jo posloveniti, trudili smo se, da nam je debel polt po čelu stal, jo sukali na vse strani, — pa smo jo vendar le takole posloveniti mogli:

„O Bog! po svoji neskončno sveti in modri volji si nam vzel našega višjega pastirja in škofa Adalberta. Daj nam skoraj spet takega moža za škofa, ki bo vreden spoznan, našo Kerško škofijo sveto goreče in prav zvesto vižati in vladati. Terdno verujemo in veselo zaupamo, da nevidljivi narvišji pastir Jezus Kristus, ki je obljubil do konca sveta pri svoji cerkvi ostati in jo s svojo božjo močjo obvarovati, svoje svete cerkve tudi nikoli zapustil ne bo. To svojo sveto cerkev, ktere cilj in konec je, verne ljudi posvečevati in zveličevati, je pa Jezus Kristus po svojih apostelnih ustanovil in utemeljil. Teh Jezusovih apostelnov pravi nasledniki in sedajni namestniki so pa naši višji pastirji in škofovi. Daj nam toraj o Bog! skorej spet pobožnega, gorečega in zvestega škofa — moža polnega apostoljskega duha. Tako bomo v terdni veri in v veselem zaupanju ohranjeni in pöterjeni, da bo Jezus Kristus svoje božje delo, ktero

je po svojih apostelnih začel, po njihovih naslednikih, naših škofovih, tudi naprepejal in dokončal. Za to Tebe ponižno prosimo po ravno tem Jezusu Kristusu, Gospodu našem, Sinu tvojem, ki s Teboj in s svetim Duhom vred živi in kraljuje od vekoma do vekoma. Amen.

Sedaj 5 Očenašev in 5 Češčena si Marija, slednič se da z monstranco blagoslov.

V pridigi se ima popred verno ljudstvo podučiti in opomniti, da naj vsi serčno in goreče molijo.

Potrebujemo, živo potrebujemo pravega apostolskega moža; zatoraj bojo tudi vse verne ovčice kerške škofije serčno in goreče žebrale. Bog vseh gnad in milost pa pobožnih molitev, ki puhtijo iz več kot dvestotavžent vernih serc, gotovo preslišal in zaverigel ne bo, — dal nam bo skoraj spet pobožnega, iskrenega in apostolskega škofa! —

* Z Vetrinj. M. H. 23. Augusta je bla v Kotmarjivesi šolska skušnja. Bila je prav in prav slovenska, zatorej priserčna. Gladko in razumno so otročiči odgovarjali, kar so g. katehet praševali: čisto slovenščino novega katekizma so pa, kakor naši prosti Slovenci rekajo, tako zavito in poredno robili, da me je te nenavadne reci smeh mikal; govorili so v šoli po gosposko, in tako je prav: za lepe reči gre lep jezik. Vidilo se je, da so tej mladeži svete božje resnice ne le v glavo se zabijale, ampak do živega serca segle. G. učitelj F. Belčnik je začel svoje predmete z nazornim naukom in lepo metodično napredoval do lepega branja. Prepričal sem se, kako da se tehniški izreki v lepi slovenščini varno, gladko in izverstno znajo rabiti. Kar mi pri tem pridnem učitelju posebno veseli, je resnična živa pobožnost, globoka vernost, ki ga vsega presega, ktero pa tudi pri svojih učencih zna zbujati! Jaz rajtam, le veren, pobožen učitelj se sme pedagog klicati.

Tudi vsi drugi predmeti ljudske šole so se umno obravnovali. Tako so učenci računili po stari in novi avstrijski veljavi, so premenjali dnar iz stare v novo in iz nove v staro veljavo; vse varno in izverstno. Staršem bo pač pohvali, kedar jih bojo mladi sinovi in hčerke doma učili, kaj novi goldinar velja, i. t. d.

Končala se je ta slovenska skušnja z milim petjem. Mikalo me je, med petjem malo deklico ogledovati. Ko so otroci peti začeli, je svoje rudeče ustnice odperla in tiho pri sebi poskušala; skoraj slišim tudi njeno milo gerlice, in pri zadnjih verstah že privdarja in poje že prav serčno in lepo prostemu ljudstvu tako prijetni visoki ali slovenski sekund. Tako se oglašja in razvija žlahtni duh sladkega petja.

Visoko častiljivi g. dehant, naš slavní slovenski domorodec in pridigar Janes Hafner so učenike in učence po zaslužbi pohvalili, in lepo priserčno besedo govorili. Ko so žlahtni gospod omenili, da so pridni učenci tudi letos v zlate bukve bili zapisani, so malim veselja oči miglale. Marsikaj jih je stalo v zlatih bukvah, njim so visoki častiti g.

fajmošter lepe slovenske knige podelili; pa tudi drugi so v spodbado kak lep spomenik dobili. Černih bukev pa niso pokazali, ker so neizrekljivo gerde! — Pridni učitelj Kotmirske šole ima nekaj 80 fl. dohodkov! Bog boljšaj! Ljubi dobri gospod! ne obnemagajte, lastna dobra vest, poštovanje predpostavljenih in vseh, ki vaz poznajo, vas naj tolaži. Plačilo keršanskega učilelja ni tega sveta! — Gosp. fajmošter visokoč. Dr. Milar Valentin so spet spričali, da so priserčen prijatelj šolske mladine, goreč podpornik slovenske šole, vnet dušen pastir in visokoučen bogoslovec. Tako delajo veliko dobrega po kotmirskej fari; pa želeli je, da bi ta gospod skoraj dobili kako mesto, da bi veliko dobrega delati mogli v prid in čest cele naše škofije. Dominus providebit, saj imamo po veseli obljubi Solnograškega knezonadškofa v novem knezoškofu pravičnega moža pričakovati, „Der die in der Diözese reichlich vorhandenen guten Elemente mit weiser Umsicht gebrauchen wird.“

* S Tersta. J. Z. Teržaško — koperska škofija ima 250,106 katoliških prebivavcov; njih dušne potrebe oskerbuje okoli 300 duhovnih pastirjev. Na Teržaško mesto spada 72, 842 duš; kar narodnost in jezik tiče, jih je po deželi okoli 84,000 ilirskega, 66,000 slovenskega in 27,000 talijanskega jezika. V Terstu je ena kaplanija in 6 farnih cerkev, v katerih se vsak praznik božja beseda 7 krat v laškem in 6 krat v slovenskem in 2 krat v nemškem jeziku oznanuje. Pri vsaki cerkvi skorej je katera bratovšna vredjena ali sv. roženkranca, serca Marie, s. Cirila in Metuda in s. Roka, tako da ima človek vsakega naroda in stana obilno priložnost, dušno hrano uživati. Kako skerbljvi in vneti da so tukejšni duhovni, se razvidi iz tega, da je po deželi 44 farmanov in kooperatorjev, kateri so tudi šolski učitelji, kateri se nevtrudljivo prizadevajo pobožnost in lepo zaderžanje vernih po vseh načinih vtemeljiti, vterditi in povišati.

Vincenc Battallia, začasni farni oskerbnik stolne cerkve s. Jošta, so bili od svetlega cesarja za farmana in korarja poterjeni, oni so učen mož in za pobožnost ves vnet in dostojen naslednik njih prednika Dr. Dobrilla zadajšnjega Poreškega škofa. Znamenito se mi zdi za opomniti, da ravno Dobrilla in Battallia sta se leta 1827, obadva vboga iz Pazina, v dalni Karlovec (Karlstadt) v latinske šole podala, tam vso gimnasijo, in 1838 leta v Gorici vse šole skupej izvršila; in zdej ona dva, takrat tako vboga, eden drugega v tako sloviti službi nasledujeta. Reči morem, da naša stolna cerkev ima prav iskerne gospode da je malo enakih, kateri bi bili tako vneti za dušni in telesni blagor vernega ljudstva. Prošt so iskern slovenec in slaven zgodovinar, dehant mož z vso belo glavicco še zmerej delajo in pišejo za povzdigo kmetistva, višji šolski ogleda Dr. Schneider so pravi skerbnik za šole; v njih Euzebiji, katero so spisali, kažejo, da njih duh k Bogu hrepeni, katere bukve se kakor Tomas Kempčan in

Filoteja za duhovno premišljevanje kristjanom nikoli dosti priporočiti ne morejo. — V ljudskih šolah po dezeli prava enakopravnost vlada, nauk se le v jeziku večine šolarjev deli, kar pa kerstjanski navk zadene, ga vsak sliši v maternem jeziku; v časih so šole pomešane z otroci slavenskega, laškega ali nemškega jezika, in katehet si prizadeva s privatno pridnostjo doma in po šoli vsakemu v maternem jeziku navk božji razkladati. In res beseda božja, katero človek od matere sliši, je vsakemu človeku naj dražja in ljubša; jaz le na priliko rečem, v šestih jezikih sem se učil očenaš moliti, pa še zdaj ga privatno naj rajši po slovensko molim.

Še neko veselo novico moram omeniti: Presvitli cesar so Mihaela Švaba, šolskega vodja in vnetega Slovenca, za korarja stolne cerkve poterdili. Slava!

* Z Reke. (Konec) Saj se v mnogih stvareh od drugih odlikuje. Kteri drugi jezik bije tako uhu prijetno? v katerem znamo tako jadreno in kratko govoriti, kakor v našem? Velikokrat pove ravno tisto Slovenec v malo versticah, s čimur bo Nemec ali Talian celo stran popisati moral. Naš jezik ni slabši od drugih europejskih jezikov, tim več vse druge v mnogo obzirih nadkriljuje. Da pa naš jezik tolike kniževnosti nima ko drugi slavjanski in neslavjanski jeziki, smo sami krivi. Naš jezik je čverst in lep, pripraven za vsako versto poetiskih in prosais, — kih sostavkov — pa naši predniki so dolgo časa roke v križ deržali in njivo v ternju pustili. In ko je že povsod spomlad bila, se je naš led šele tajati začel. Zato pa, ker jezik velike literature nima, ga vendar zaničevati ne smemo, kakor bi tudi svoje matere, če je ravno revna, zaničevati ne smeli. — Naj krajša pot pa se naučiti slovenskega jezika, je branje. Ako prvi krat „Novice“, „Prijatla“ ali kaki drug časnik primeš, ti bo mnogo besed neznanih.

Prašaj kakega umnega Slovenca, naj ti pove, kar ne razumeš. Drugič že bolj pojde in tretjič boš že brez spodtike cel list prebrati zamogel. Brez truda ne gre nobena stvar od rok, če ti se ravno lahko zdi. Se ve, če Novice braviš kake stvari ne razumeš, ter prec list v stran veržeš, ne boš nikdar slovenščine razumel. — Da pa bomo vedno bolj napredovali in da se število nevednežev če dalje bolj zmanjša, je treba že v otročje serca ljubezen do jezika in domovine vsaditi. To morajo normalni in ljudski učitelji delati. Veliko hvale vrednih učencov živi na kmetih; oni uče otroke v domačem jeziku vseh potrebnih znanost. Tega sem se lani pri šolskih spraševanjih prepričal. Tudi po gimnazijah je mnogo učencov, ki naš jezik prav lepó razlagajo. Le premalo je pravega duha in ljubezni do jezika med učenci. Če ravno nobene gimnazije na slovenskem ni, na kateri bi kakega posebno domoljubnega učenca ne bilo, vendar se jih žalibog veliko nahaja, ki za materni jezik nič ne marajo, kaj je temu uzrok? Prašal sem nekega svojih nekdanjih součencov, zakaj da se bolj marljivo slovenščine ne uči. Odgovoril mi je: „Saj drugi red v slovenskem jeziku poglavitnemu redu nič ne škoduje, in mi ne brani presto-

piti v višji klas.“ Ne vem, če je res ali ne. Bog daj, da bi tudi temu skoraj konec bilo !! —

Končavši ta sostavek opominjam še na eno stvar, to so naše narodne pesmi in povesti. Veseli nas zelo iz vseh krajev narodne pesmi brati; še iz kerškega otoka smo jih nedavno nekoliko v Novicah brali. Kako je pa to, da iz naših krajev se nobene ne bere? Ali so že vse zapisane ali so Slovenci že vse pozabili? Niso še vse zapisane pa tudi vseh še pozabili nismo. — Ali vedno bolj se njih število zmanjšuje, ker z marsikako babico se veliko zakladov našega jezika zakoplje. Bratje, še je časa, še, pa ne veliko. Treba, da se lotimo, zadnje ostanke zapisovati, če ne, jih bomo zgubili, zgubili na veke. —

Navade, igre, povesti in pesmi so največi zaklad našega naroda. One nas učè basnoslovja, zgodovine, jezika in navad starih Slavianov. — Pravi domoljubi se skažemo, če slovenski radi govorimo in prav pišemo, bukve vse jugoslavjanske kupujemo in jezik in narod svoj častimo. Bog daj, da bi vsi posnemali svoje rodoljubne može — saj se nam jih, hvala Bogu, ne manjka, ter iz mlačnikov verli domorodci postali.

J. Bilc.

Društvo sv. Mohorja.

* Razposlali smo prelepe Drobince za l. 1858 vsem č. č. g. g. društvenikom, ki so letnino za l. 1858 že plačali. „Koleda za l. 1859“ se hitro tiska in bo skoraj dokončana. Potem razpošljemo „Koledo“, in „Marije rožen cvet.“

* Dalje so plačali za l. 1858 č. č. g. g.

Anderjaš, Budav Jan., Bensa Stef., Bevk Jan., Brežan Jos., Brolih, Čiargo, Doliak Stef., Furlani Jos., Gruzovin, Gabrievčič Jož., Dr. Hrast, Holc Jak., Jekše And., Jarc Jož., Kravanja Andr., Kodermac, Keber Ant., Kaplenk Jan., Krušič Jan., Kranjc Fr., Kasian, Lukanc Jos., Lex, Makuc Ant., Magdič, Merkel Ant., Perdih, Rupnik Jož., Suhač, Seminiška knižn. v št. Andrašu, Simonič Fr., Sfiligoj Ant., Serajnik Fr., Simič Tom., Šober, Šlik Jož., Terstenjak Mart., Trampuš Jo., Terčon Jož., Ukmar Ant., Urbas Oros., Dr. Vošnjak, Večerina, Velebil, Zoratti.

Duhovske zadeve.

*Kerška škofija: Visokoč. g. Samonik Jan. je postal administrator Sovodjinske dehanije; č. g. Wister Tom. je dobil faro Grabstajn, č. g. Schneider Tom. pa faro Dholico. Za Provizorje pridejo č. gg. Heiser Jan. v Sovodje; Wucherer Luk. k št. Miklaužu, Kovačič Ant. v Brezo. Gosp. kaplana sta prestavljena: Huber Alojz pride v mesto št. Vid, Hanžič Jak. pa v Šinico.

*Ljubljanska škofija: Prečast. g. Anton Kos, dekan in fajmošter v Krajnu, je izvoljen v prošta Ljubljanske stolne cerkve; g. Jak. Gruden je dobil lokalijo Poljanica. Umerla sta Prim. Zadargal v Cerklah, in bogosl. Greg. Kemperle v selški fari.

*Lavantinska škofija: Č. gg. Juri Tofant je izvoljen lokalist v Stranica; Henr. Križan pride za provizorja v Doblje; Mat. Novak za kaplana v Pilštanj, Mih. Plahuta za kapl. v Kaplo, Joz. Jereb pa v Klobasnico; Blaž Hermeter gre zavoljo bolčnosti v začasni počitek.